8 PAGINI, 4 LEI

AXA

8 PAGINI, 4 LEI

ANUL I. — Nr. 18
MARȚI 19 SEPTEMBRIE
1933

ABONAMENTE:
PE UN AN „ „ „ LEI 80.—
AUTORITĂȚI „ „ „ „ 100.—

PUBLICAȚIE BILUNARA, POLITICA, ARTISTICA ȘI LITERARA

REDACTORI: MIHAIL POLIHRONIADE și IOAN-VICTOR VOJEN

REDACȚIA: M. Polihroniade, Str. Lucaci 120, București, IV.
ADMINISTRAȚIA: S. B. Enache, Cal. Victoriei 89, Scara C., Camera 22

Apărarea caracterului național

de Virgil Ionescu

Naționalitățile ca și indivizii ocupă diferite trepte pe scara valorilor. Cu cât o individualitate e superioară, cu atât e mai rară, după cum și marele națiuni, sunt rare succese ale istoriei.

Create de influențe greu de analizat prin complexitatea lor — națiunile superioare — în compunerea cărora ereditatea a jucat un prim rol, sunt constant amenințate de degenerare.

Spre a păstra calitățile evidențiate în decursul veacurilor, politica de educație națională e datoare să îngrijească selecționarea și stimularea elementelor sale componente, atât fizic cât și moral, prin orice mijloace ce apropie scopul urmărit.

Selecțiunea naturală, singura ce a influențat la voia întâmplărei rezultatele de până acum trebue să facă loc cunoștințelor dobândite de știință, triând grâul de neghină, recoltele viitoare devenind din ce în ce mai lipsite de corpuri străine.

Singură știința, prin cercetările și descoperirile ei, poate opri și distruge fenomenele de desvoltare, împiedicând morbul degenerescenței de a mai săpa temeliile societăților celor mai înfloritoare.

După cum am spus, cauzele de degenerare ale națiunilor sunt multiple, unele ușor de combătut, altele mai greu, necesitându-se în unele direcții perseverență programatică de generații.

Dacă în cadrul aceleași rase, sau foarte apropiate, crescute în acelaș mediu și sub influențe mai mult sau mai puțin identice, un popor pare mai inferior în randament ca altul, aceasta se datorește în bună parte inferiorității de cultură și educație la un moment dat. Fapt ce se evidențiază cu noi românii prin progresele ce suntem în stare să facem și în parte am făcut în scurt timp, sub infuențele culturei și educației.

Importanța acordată higienei și educației sociale se izbește în ultima analiză de factorul rămas decisiv „Ereditatea".

O nouă ramură a biologiei „eugenia" e în căutarea mijloacelor de ameliorare a raselor omenești.

Intre eugenism și morală contradicțiuni fundamentale nu pot exista; cele astăzi în discuție sunt numai de suprafață. „Morala sub multe aspecte e o hygienă psychologică, iar hygiena e o morală physiologică".

Intr'un articol precedent „Sterilizarea" am căutat să arăt cum înțeleg germanii să aplice noulle metode în scopul ameliorării și cristalizării rasei lor, precum și măsurile luate în consecință.

Intrucât privește națiunea română, singura ce ne interesează în speță, măsuri simple și de mare importanță ar fi imediat de luat.

In prim rând, populațiunea trebuește protejată contra amestecului ce poate influența în rău factorul ereditate.

Toate țările conștiente de menirea lor au luat măsuri contra imigrațiilor indezirabile.

Cu un sadism explicabil numai prin incapacitatea guvernanților noștri de a resolva problemele ce întrec în adâncime durata de o zi, am dat cale liberă ori-cărui degenerat fizic sau moral, ori-cărui certat cu justiția țării lui, ori-cărui jidov în căutare de noui victime mai ușor de jumulit.

Porțile țării sunt deschise!

Acolo unde congresele intelectualilor lipsiți de pâine sunt oprite cu forța, un „Barnowsky" oare-care găsește oploșire.

Legitimitatea apărării naționale de influențe externe, ce-i alterează esența, să meargă mână în mână cu apărarea internă, a doua necesitate și mai categorică, pericolul contactului zi la zi fiind mai grav; ozmoza socială înlesnind moștenirea tarelor individuale fizice și morale, lucrează astfel prin ereditate, în timp cu tenacitatea picăturii de apă ce găurește și roade cea mai tare stâncă.

VIRGIL IONESCU

Muncitorimea și partidele marxiste

de Virgil Rădulescu

Muncitorimea, în momentul în care devine o categorie socială distinctă, îndeplinind o funcție proprie, în viața diverselor națiuni, începe să fie, pe de o parte, obiectul de cercetare științifică al sociologilor și economiștilor de peste tot, iar pe de altă parte, una din cele mai bogate surse de acțiuni politico-sociale, din câte a cunoscut omenirea în cursul istoriei.

Inainte de Marx, „utopiștii" au încercat să determine rolul social al muncitorimei, însă atât de vag, păstrând o atitudine sentimentală, recurgând la profeții acolo unde nu putea descifra sensul realităților, încât totul s'a redus la literatură.

Marx este primul care reușește să dea o ținută științifică cercetărilor lui asupra proletariatului și printr'un procedeu dialectic fascinant să realizeze doctrina „socialismului științific", adică în termenul cel mai uzitat, marxismul.

Este inutil a expune această doctrină întrucât ea este arhicunoscută.

Vom căuta totuși să arătăm câteva din temele fundamentale ale marxismului, pentrucă interesează punctul nostru de vedere.

In primul rând, Marx socotește categoria socială, clasa, realitatea primă în determinarea evoluției umane.

Intrucât nu există o singură clasă, ci mai multe, fiecare cu tendința de a domina pe celelalte, toată frământarea pe care a cunoscut-o istoria dela început și până în timpurile moderne nu este decât rezultatul luptelor între clase.

In concluzie: marxismul socotește clasa o realitate internațională, ale cărei interese depășesc afinitățile de rasă sau interesele naționale.

In momentul de față, clasa căreia îi revine rolul de conducătoare și de determinatoare a unei noi forme de civilizație umană este cea muncitorească. Tendința de a realiza practic doctrina marxistă, naște mai multe acțiuni, dintre care au un rasunet politic cu consecințe însemnate: social-democrația și comunismul.

Ambele determinate de aceiași doctrină, sunt partide de clasă. Clasa a cărei exponent se vrea atât social-democrația cât și partidul comunist este clasa muncitorească, proletariatul internațional.

Să vedem cum aceste două organisme politice care caută permanent să apară ca identificate cu interesele muncitorimei, au reușit să satisfacă aceste interese. După răsboiu partidul social-democrat a guvernat în Anglia sub numele de partid laburist între Decembrie 1923—Noembrie 1924 și Mai 1929—Aug. 1931. In Germania între 1918—1932, până la căderea guvernului Bruening, partidul social-democrat german guvernează fie direct și singur, fie participând în coaliții guvernamentale, fie sprijinind cabinete burgheze-democrate. Nu mai poate exista deci scuza unei imposibilități de satisfacere a intereselor proletare din cauza lipsei de conducere. Să vedem care au fost pentru muncitorime rezultatele acestor guvernări a unui partid ajuns la conducerea unui stat în numele muncitorimei. In Anglia nu numai că proletariatului nu i se deschide căile paradisului promis de laburiști, dar în timpul guvernării acestora șomajul crește cu aproape un milion, pentru ca până la urmă lamentabilul eșec al acestei guvernări să ducă la cel mai formidabil succes al partidului conservator în ultima sută de ani.

In Germania situația se prezintă cu mult mai tragic. Lăsând la o parte totala dezorganizare a unui popor excelând prin disciplină, social-democrația Germană a reușit în trista și lunga ei guvernare să se lupte disperată, până când Hitler cu o ușurință explicabilă, a lichidat-o definitiv, cu cel mai mare număr de șomeri înregistrat vreodată de statisticile europene.

In concluzie: social-democrația de pretutindeni, din cauza unei insuficiențe organice, departe de a putea satisface interesele clasei muncitorești, în numele căreia a guvernat sau pretinde să guverneze, a dezorganizat și deziluzionat proletariatul până când mișcări noi au reușit să-l capteze prin satisfacerea intereselor lui de clasă în cadrul național: fascism, național-socialism.

Celălalt partid descendent din marxism, partidul comunist, conduce într'un singur stat: Rusia Sovietică.

Mai mult de cât în social-democrație, comunismul acordă proletariatului, un adevărat rol mesianic, de a determina violent, prin revoluția mondială, o nouă formă de viață. In „proletari din toate țările uniți-vă", partidul bolșevic a găsit adevărata soluție a satisfacerii inte-

(Continuare în pag. V-a)

GOANA DUPA TINERET

de Mihail Stelescu

Incovoiat și supt de vlagă, cu mâinile crispate în sforțarea unei stăpâniri de sine, cari i-a furat din obraji frăgezimea și din ochi veselia, tineretul creștin gonit ca o turmă de cerșetori dela toate porțile pe unde a mers să ceară muncă, se aude de-odată chemat dela toate răspântiile și ademenit să se îmbrace în locul zdrențelor ce îi acoperă mizeria, cu diverse cămăși: albastre negre, cafenii și în cele din urmă albe.

Tineret care a tresărit în colbul unde se jucau resturi de schi, și în clipa când faldurile tricolorului au fâlfâit falnic peste Carpați și peste Prut.

Tineret orfan de părinții lui care au putrezit printre bulgării brazdelor arate de obuze, tineret care astăzi n'are unde genunchia căci mormântul simbol al jertfei părinților lui n'are cruce.

Tineret creștin muritor de foame pe brazdă căci grâul lui n'are preț, muritor de foame lângă vraful de cărți, căci învățătura lui n'are căutare.

Tineret creștin care își vede locurile ocupate de un tineret străin și de cumularzii clicelor politice.

Tineret băgat în temnițe, lovit cu paturile de armă, insultat și scuipat. Tineret căruia i se interzic congrese, căruia i se răpește dreptul la viață și acelaș timp dreptul la răzbunare.

Și după atâtea palme și jeniri, după atâtea chinuri și brutalități când acest tineret văzând că'altă nu are de făcut decât să se pregătească de cucerit totul, bătrânii samsari politici cari s'au trezit cu groază în fața unei armate noi, organizată pe baza unui duh nou de viață, cu dor de răzbunare și cu sete de dreptate, au scos din sân cu gând de deshinare ramuri de măslin îmbrăcate în diferite cămăși.

Deci după atâtea umilințí încă o palmă, acea de a crede că acest tineret e mânat nu de o credință ci de o superficială mânie de paiață!

Mentalități vechi și programe falimentare nu pot reînvia cu ori câte batalioane de asalt lângă ele, oricât de polihrome și ori cât de numeroase ar fi.

Toate partidele și cele care zic că nu-s partide, aleargă nebune după tineret. Și cine? Partidul liberal care împlinește 3 ani dela deces?

D. Ion Mihalache care în 1931 a aruncat în închisoare pe fruntașii unui tineret care cereau cu credință și fanatism, ceeace a cerut d-sa azi demagogic la Câmpulung? Georgiștii care cred că dacă șeful lor e tânăr, tineretul e obligat să-i urmeze? Cuziștii care având ca doctrină: imitația, ca program jocul de popice; ca șefi foști (și poate și actuali) masoni cred că pot amăgi cu bile tineretul? Își închipuie că pe gloria unui trecut teoretic pot ridica stindardul unei chemări mincinoase trâmbițată în reportagii despre inexistentele batalioane de asalt?

Și atâția, alții care strigă în pustiu.

Dar un lucru e clar. Tineretul nu se chiamă, așa cum l-a adunat d-l Mihalache în Muscel la primării. Tineretul vine și se închegă singur în jurul unui exponent al său, nu în jurul fosilelor și nici a progeniturilor lor.

Goana după tineret e în toi. Iar tinerii privesc surprinși de toana de dragoste care a cuprins pe bătrâni.

Cunosc ei acest fel de dragoste.

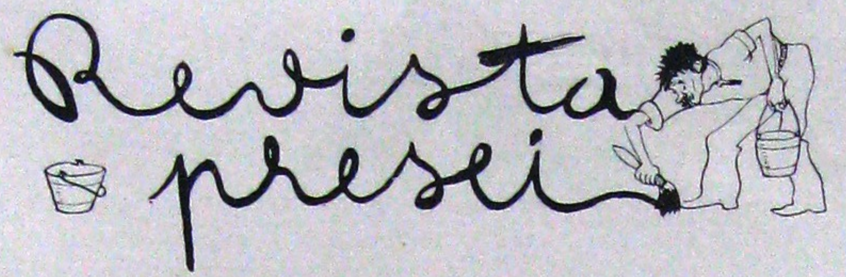
Tineretul a devenit tineret votant, tineret luptător, se simte nevoia lui, cu morții nu mai e de făcut treabă.

Dar tineretul de azi nu e de cumpărat, și nu-i cocotă ca să se vândă nimănui. In fața lui stau ca două icoane emulative, tineretul fascist și tineretul hitlerist. Aceia au învins acasă la ei singuri, cu șef nou, cu credință nouă fără a fi chemați de nimeni decât de sufletul și conștiința lor. Și mândria de tineret creștin și român îi ordonă demnitate. Trebuie și el să fie la înălțimea vremurilor.

Și știe acest tineret că pe calea dreptății și spre ținta biruinței, stau de veghe ispitele pentru a-l înfrânge pe luptător. Ei bine, acest tineret nu se va lăsa amăgit de fraze și minciuni. Suferințele lui, suferințele fraților lui, l-au călit, îl călesc, cămașa de luptă care a îmbrăcat-o odată n'o v'a mai desbrăca în schimbul unor imitații și a unor arginți ai lui Iuda.

La această goană după tineret pe care au pornit-o politicianii, tineretul creștin luptător le răspunde printr'o deviză bine cunoscută dar inversată: „Cu mațele ultimului politician vom spânzura pe ultimul hoț".

MIHAIL STELESCU

SINGURA MANTUIRE : STATUL LEGIONAR

D. Ionel Dimitrescu deplânge în articolul „După cei 7000, — cei 6000" (*Curentul* 8/IX) soarta mizeră a tineretului titrat care stă să moară de foame. Pentruce n'au aceşti oameni un loc şi o bucată de pâine?

„Pentrucă — şi în birourile administraţiei publice, dar mai ales prin fotoliile pneumatice ale foarte multor întreprinderi particluare — se îndoapă astăzi cu lefuri adipoase şi cu mustoase tantieme mii de vagabonzi exotici, toleraţi de un stat imbecil să-şi eternizeze pe socluri de paşapoarte frauduloase îndeletnicirile lor veroase sau dolozive. Pentrucă — în statul acesta atât de suspect oferit invaziunilor exotice şi stolurilor exotice ale imigranţilor, aşa zisa „protecţiune a muncii naţionale" nu funcţionează decât în beneficiul câtorva mii de paraziţi ai 'cluburilor guvernamentale".

Iar pentruca lucrurile să se schimbe:

„Ar trebui să mai existe un *Stat Românesc*. Şi el este astăzi *inexistent*. Mai rău, chiar: este întreg la discreţia faunei Seletzki. Da acea avem o armată desculţă. De aceea ne este flămând şi zdrenţuit tineretul universitar".

Un *Stat Românesc* nu va putea exista decât cu o singură condiţie: să fie un *Stat legionar*. Aceasta este singura mântuire; şi pentru ca să fie pe deplin eficace, ea nu trebue să mai întârzie.

INCONŞTIENŢA ŞI NERUŞINARE

Imundul oficios bucureştean al guvernului, fiţuica comunistizantă *Dreptatea* n'a avut răgazul şi n'a avut desigur nici permisiunea să sufle un singur cuvânt despre Congresul Lcenţiaţilor pe care d. Armand-Monoclu l-a interzis în chipul cel mai samavolnic. Necazurile, mizeria chiar, a tineretului românesc nu poate găsi ascultare la îmbuibaţii fondurilor secrete: inconştienţa este prea mare ca să mai permită o cât de uşoară tresărire. Dar cel puţin s'ar cuveni un dram de decenţă. Iată însă că în articolul „Mirajul paradisului scenic" *Dreptatea*, 14/IX) unul dintre scribii anonimi se tângueşte pe o coloană întreagă pentru soarta nefericită a lui *Carol Ghelberg*, j-idov autentic dela Cucuteni, care a colindat jumătate Europa în speranţa că va putea ajunge mare artist şi a sfârşit la Bucureşti într'un spital de alienaţi.

Este singurul caz pe care îl cunoaşte *Dreptatea*: toţi românii fără slujbe, toţi muncitorii români fără pâine. nu merită osteneala unui articolaş. Ei sunt buni doar pentru a fi bruscaţi de purtătorul de monoclu şi la nevoe chiar împuşcaţi.

Mult mai rabzi, Doamne, asemenea lifte?!

INCA UNUL PE RABOJ...

Cu privire la inconştientele declaraţii ale jumătăţii de ministru Şerban, în chestia minorităţilor, d. Romulus Dianu scrie un just articol „Românii din Ardeal şi Minoritarii" (*Curentul*, 7/IV), care ar fi putut şi ar fi trebuit chiar să fie mai drastic la adresa celuia care şi azi, semi-ministru în ţară liberă, se simte şerb al Ungurilor.

Cităm aci concluzia articolului:

„Interesele electorale cer o bună cumetrie cu minorităţile care devin preţioase ajutoare în alegeri. De fapt un ministru al minorităţilor nu este altceva decât un ins plătit de partidul dela putere ca să pregătească atmosfera cartelurilor electorale cu minorităţile etnice. Preţul acestor carteluri sunt concesiunile în dauna demnităţii naţionale şi a valorii noastre etnice. Să trăeşti d-le Şerban şi să auzim de bine".

Noi parcă n'am putea subscrie această urare. Dacă ar fi vorba de demnitatea personală a d-lui Şerban, nu ne-am lua osteneala să ne amestecăm. Dar e vorba de demnitatea naţională şi — ceiace e mult mai însemnat — este în joc existenţa însăşi a primatului românesc în ţara românească: Incălcată de unguri în Transilvania, de jidani în Bucovina. Moldova şi Basarabia şi de toată grecobulgărimea în Dobrogea şi restul ţării, naţia românească stă astăzi la cea mai de seamă răscruce a vieţi sale. Dacă nu este îndrumată pe o cale sănătoasă şi pusă în măsură — printr'o politică naţională de Stat — să reziste tuturor acestor cotropiri. însăşi existenţa etnică a românismului este primejduită.

Cine mai are urechi de auzit, să audă!

PACOSTEA ŞOSELELOR DIN ROMANIA

Oricine îndrăzneşte să se avânte dincolo de barierele Capitalei, ia cunoştinţă cu toate hârtoapele încolonate pe sute de kilometri şi pe care ne încăpăţânăm să le mai numim şosele. Guvernele naţional-ţărăniste, prin demagogica politică de desfiinţare a prestaţiei, au dat ultima lovitură de graţie şoselelor României. Iată însă că vecinic candida *Dreptatea* a aflat (de unde?) că nu e nimic mai minunat sub soare decât şoselele româneşti. Citim din articolul „Manifestaţia dela Muscel", din 13 crt.:

„Prin înţeleapta (?!) politică financiară a d-lui Virgil Madgearu, s'a făcut dela 1 Aprilie a. c. o importantă degrevare la impozitul pe pogon.

Un preot dela Izbiceni, consilier judeţean la Caracal şi d. Rusănescu deputat de Romanaţi, îmi relatau într'o convorbire efectele practice salutare ale regimului nou al prestaţiei. Celace nu se putea obţine altădată cu nici un chip, regimul mixt al prestaţiei (în bani şi în natură pentru cei săraci) dă posibilitatea reparării drumurilor şi şoselelor vechi, precum şi facilitatea construcţiilor noui acolo unde se simte nevoia".

S'ar putea — cine ştie? — ca judeţul Romanaţi să constitue o fericită excepţie. Dar nu ne vine a crede, pentrucă tot ce se poate vedea în restul ţării este cea mai precisă ca să nu cităm decât un singur exemplu, amintim de şoseaua naţională Silistra—Turtucaia, care în 1929 era mai mult decât bună şi care astăzi este într'o stare de plâns. Numai gropi şi şanţuri. Acestea sunt efectele guvernării naţional-ţărăniste.

UN JIDAN SINCER

Este desigur Dr. Reifer, dela Cernăuţi, care a servit perciunaţilor săi conaţionali câteva usturătoare dovezi de vinovăţie. Despre această „Dramatică mărturisire" se ocupă d. Dragoş Protopopescu în *Calendarul* din 12/IX. Iată aci numai concluziile sale:

„E greşala cea mare — aceasta e şi convingerea noastră — a naţionalismului evreu. In setea de cucerire, foarte normală din punct de vedere biologic, el uită că asediatul se poate apăra. Hitlerismul, cât priveşte problema judaică, e naţionalismul german în defensivă. Nimic altceva decât atât. Şi dacă Evreii au a se plânge de el, apoi să dea voe să li se spună că ei sunt, este excesul lor naţionalist de acaparare, care l-a provocat. Altfel cum poate explica un om cu mintea normală, reacţia furioasă, la neamul cel mai sănătos din Europa, împotriva unui popor primit la el de veacuri atât de bine? A înnebunit un om? Nu poate însă înebuni un popor. Istoria nu cunoaşte fenomenul".

De fapt n'a înebunit nimeni. Decât poate jidanii din alte ţări şi în special cei din România, de frica a ceia ce-i aşteaptă în scurtă vreme. Pentrucă germanii s'au trezit de sub otrava insinuantă a narcoticului iudeo-marxist şi nu e departe ziua în care se va trezi şi poporul românesc.

CONSTATARILE D-LUI IORGA

D. Iorga, vecinic neobosit la vorbă şi la condei, priveşte din înălţime în jur şi vede în toată România numai oameni obosiţi: Dela Suveran până la gloată, dela guvern până la opoziţie. Şi nu uită să spună, în articolul acesta despre „Oameni obosiţi" (*Neamul Românesc*, 13/IX):

„Obosite par a fi şi cămăşările multicolore care şi-au terminat toate mijloacele de demagogie şi tot n'au făcut revoluţia"

Intâi, o observaţie de stil: Cuvântul *cămăşării* este un barbarism oribil pe care d. Iorga, dacă vrea să fie de bun gust, ar trebui să nu-l întrebuinţeze. Mai ales că, oricât s'ar obosi, d. Sextil Puşcariu nu i-l va trece niciodată în Dicţionarul Academiei. In al doilea rând. ceva asupra fondului: „Cămăşile verzi" — singurele care ne interesează aci — n'au făcut niciodată demagogie. Au încercat să înfăptuiască o lucrare de mare utilitate socială — digul dela Vişani — şi au fost împiedicate, barbar, de oamenii guvernului. Acum clădesc o casă mândră, pentru odihna legionarilor răniţi de brutele guvernului. Şi înainte de a apuca d. Iorga să scrie două-trei volume, din nimic se va ridica semeaţă Casa Gărzii de fier. Iar revoluţie n'au vrut să facă niciodată Legionarii ,aşa cum o înţelege d. Iorga. Ei vor să creeze, şi vor crea, nicidecum să distrugă. *A bon entendeur, salut!*

SUPARAREA LUI BUBI

D. Bubi Teodorescu Branişte e tare nemulţumit de articolul d-lui Iorga, care a scris că Hitler a vorbit aşa cum a vorbit la Nürnberg fiindcă posedă „îndrăzneala cui simte o naţie întreagă care freamătă". Şi de aceia, în articolul „După Nürnberg" (*Adevărul*. 13/IX) îl ia la zor, politcos, pe d. Iorga.

Incepe deci prin a dovedi — prin calcule electorale în care Bubi-Tudor, ca orice democrat, e straşnic — că Germania de azi nu-i tocmai întreagă de partea lui Hitler şi că acesta a luat puterea cu forţa. Dovadă că s'a întrebuinţat forţa acum 7 luni este faptul că în prezent există lagăre de concentrare! Logica lui Tudorică-Bubi-Branişte este însă cam şchioapă. Câteva lecţii de logică dela amicul său întru democraţie, Bubi — căţeluşul — i-ar prinde foarte bine.

Iar mai departe îl mustra pe d. Iorga fiindcă „ironizează visurile pacifiştilor şi cultul Genevei":

„Pacifiştii, între care se pot cita atâtea nume glorioase, începând cu Briand, nu au putut prevedea senzaţionala apariţie a unui aventurier... care a isbutit să turbure liniştea unui continent încă însângerat".

Atunci la ce dracul sunt omeni politici, dacă nu-s capabili să-şi dea seama de mersul lucrurilor?

Şi d. Branişte închee preconizând — ca şi amicul său Bubi — lupta împotriva lui Hitler, prin Geneva pacifstă. Logica e şi aci impecabilă. Dar înainte de a-i lăsa pe cei doi Bubi, nu ne putem abţine de a nu releva trista soartă a d-lui Iorga care nu găseşte aprobare nici când scrie cum nu se poate mai înţelepţeşte...

ALTRUISM JIDOVESC

Niciodată presa jidovească dela noi şi de aiurea n'a avut o criză mai puternică de altruism. De când a venit Hitler la putere în Germania, altruismul jidovesc se îndreaptă către Germania. De aceia şi *Lupta* lui Honigmann îi consacră în numărul său dela 13 Sept. nu mai puţin de 2 articole mari pe pagina primă.

Primul: „Moartea literaturii germane". reproduce de fapt articolul scriitorului Joseph Roth. publicat de revista franceză „Le Mois" — în care evident sunt aspru criticate toate măsurile luate de guvernul hitlerist împotriva debandadei literaro-artistice.

Al doilea articol arborează ca titlu un strigăt de bucurie: „Naţional-socialiştii bat în retragere". Faptele pe care se întemeiază pătrunzătorul anonim al *Luptei* ar fi: Pe deoparte declaraţiile lui Goebbels că actualul regim nu urmăreşte deslănţuirea unui război, şi în al doilea rând că „întreaga lume este plină de neîncredere faţă de regimul nostru" (*Lupta* scrie însă, dintr'o comică eroare de tipar, *încredere*, în loc de neîncredere!).

Oricât de cretini vor fi fiind habotnicii cetitori ai lui Fagure, totuşi e greu de crezut că nu-şi vor da seama de prostia patronului. Intâi, fiindcă niciodată hitlerismul nu a spus că doreşte războiul, şi al doilea fiindcă recunoaşterea obiectivă a unei situaţii — mai ales când ea pare defavorabilă — este pentru orice conducător o condiţie esenţială de victorie.

Dar strategia *Luptei* se rezumă la manevre în jurul fondurilor secrete!

HAPLEA

Este, după cum admirabil l-a definit d. Dragoş Protopopescu, ilustrul Viorel Tilea zis şi Til-Buch-Oglindă, spaima pruncilor şi a şefilor de cabinet.

Despre el scrie în *Calendarul* (10. IX) un minunat articol, din care nu putem cita decât prea puţin:

„Şi iată atunci pe băiatul acesta — cu gura elocvent apoasă şi cele mai galeşe gene de bou din câte poţi găsi într'o ţară eminamente agricolă, Vlăduţul pe care un neam întreg nu l-a cunoscut decât datorită coincidenţii care vrea ca numele lui de botez să fie un nume de viţel — agitând buzdugane ce se întâmplă să fie numai furculiţe, la un altar care în cele din urmă devine grătarul pomenit mai sus, pentru convertirea la trădare a tuturor posesorilor de stomac în România Mare".

Haplea, care a înscenat scabroasa poveste dela Sibiu, acuzând Garda de Fier că falsifică banii, va fi în curând, în cel mai apropiat curând posibil, un *nimenea* absolut. De aceia, dacă ar merita, l-am plânge; dar nu e vrednic de nicio compătimire.

Zyrax

Un excroc politic

E neîndoelnic d. Ştefan Tătărăscu. Dupăce a obosit făcând naveta prin diferitele partide politice, şi-a dat cu socoteala că ar fi bine să fie şi „şef" şi ca atare să-şi facă un partid. Zis şi făcut. Acum vreo doi-trei ani, naţional-socialiştii germani se apropiau cu paşi repezi de cucerirea puterii. Şi atunci d. Tătărăscu şi-a botezat partidul „naţional-socialist"

Natural, imediat „Adevărul" s'a grăbit să-l întrebe dacă e şi antisemit. Şi, tot aşa de natural, d-sa a declarat că nu este şi nu poate fi antisemit. fiindcă, etc., etc.

Dar vremea trece şi d. Tătărescu face cartel cu d. Cuza. Iar acum, d-sa a devenit antisemit sadea, ba chiar hitlerist. Şi sigur că „Aevdărul" nu-i mai pune nici o întrebare. In schimb excrocheria politică scoate şi o foaie „Crez Nou", prost scrisă — bine înţeles. Dela unul a luat deviza, dela alţii titulatura, iar pe frontispiciu a pus şi o svastică pe care o explică drept „semnalul de luptă împotriva manevrelor antinaţionale evreesti".

Acum doi ani antisemitismul nu intra în vederile sale... Acum caută să-şi pună încercarea de diversiune sub scutul svasticei Din fericire însă, excrocheriile politice nu mai prind.

Z

Problema licențiaților universitari

de MIHAIL POLIHRONIADE

Congresul licențiaților universitari, interzis de autoritatea de stat, a adus din nou în plină actualitate problema șomajului intelectualilor.

A adus în actualitate, e un fel de a vorbi, deoarece situația din ce în ce mai jalnică a tinerilor intelectuali români e o problemă acută și dureroasă, care nu poate fi scoasă niciodată din primul plan al preocupărilor cotidiene.

E peste măsură de trist să vezi oameni care s'au pregătit timp de aproape două decenii, reduși la mizerie neagră, mâncând odată la două trei zile, dormind sub podurile Dâmboviței alături de criminali și de vagabonzi. Dar nu spre a ne deda la efuziuni sentimentale scriem rândurile de față, ci spre a diseca tristele cauze ale actualei situații și spre a întrezări soluțiile care se impun.

Problema șomajului intelectualilor este o problemă cu totul nouă, care nu s'a pus, atât aiurea cât și la noi, decât după război.

In perioada antebelică orice titrat își găsea imediat o situație și asta nu numai în țările tinere ca a noastră ci și în țările de veche cultură.

Această stare de lucru a dus în ultimele decenii la o rapidă creștere a populației școlare și prin consecință la o inflație de titrați. Survenind criza catastrofală prin care trecem astăzi, firește că șomajul intelectualilor trebuia să se producă și să ia proporțiile pe care le-a luat.

La noi în țară însă lucrurile nu sunt atât de simple.

Societatea românească și-a văzut, în prima jumătate a secolului trecut adică începând dela 1829 încoace, evoluția normală brusc schimbată.

După tratatul dela Adrianopole Principatele au fost înglobate dela o zi la alta în economia capitalistă europeană. Cerealele românești încep să joace un rol important pe piața europeană și Principatele se integrează rapid în ritmul dezvoltării capitaliste.

Dar lipsa unei civilizații citadine și deci lipsa unei clase burgheze românești, precum și vecinătatea de marile rezervoare judaice, Galiția, Polonia, Ucraina, fac ca procesul de integrare în economia capitalistă să se realizeze prin intermediul evreilor.

Intre 1834—1870 invazia semită în Principatele Românești întrece tot ce se poate închipui. Evreii acaparează toată viața economică românească. Industrie, comerț, bancă totul încape pe mâna evreilor. Prin intermediul lor începe procesul de pulverizare a averilor boerimei românești.

Incercările liberale — după 1870 — de a creia o burghezie națională, nu reușesc de cât în mică măsură! Comerțul și banca rămân apanajul evreilor. Toată dezvoltarea economiei românești până în preziua războiului se înfăptuește financiarmente prin intermediul Băncii Blank care realizează fabuloase beneficii. (Să nu se uite că Banca Românească e creată abea în 1911).

Dar acești evrei care domină viața economică n'au drepturi politice, nu sunt cetățeni români și ca atare carierele liberale le sunt închise. Cu greu și numai individual se strecoară câte un evreu în cetățenia românească și pe urmă în profesiunile liberale. De aci asalturile disperate, presiunile externe, șantagiile exercitate de evrei spre a obține în bloc cetățenia română.

Intre timp însă statul românesc crescuse și se desvoltase, și în jurul său se creiase o orășenime românească și o burghezie românească.

Titrații care nu erau absorbiți de organismul de stat își găseau existența asigurată în profesiunile liberale.

Iată deci situația în preajma războiului. Evreii stăpâni pe viața economică dar nefiind cetățeni împiedicați să pătrundă în organismul de stat și în profesiunile liberale, titrații români absorbiți de acest organism de stat și de carierele liberale.

După război situația se schimbă brusc, tot în favoarea evreilor.

In teritoriile alipite evreii în afară de dominația economică, absolută, în Basarabia, Bucovina, Maramureș și relativă în Ardeal și Banat, posedau cetățenia (în Austro-Ungaria) și erau bine înscăunați atât în organismul de stat cât în profesiunile libere. Tratatele de pace impun României să acorde cetățenia și evreilor din Vechiul Regat.

Și atunci se produce un fenomen natural. Stăpâni pe situația economică, evreii se infiltrează persistent în organismul de stat și mai ales invadează profesiunile libere.

D. Moța a sintetizat întreaga tragedie românească în trei cifre: 3—22—250.

Avocații evrei în Baroul de Iași erau 3 în 1911, 22 în 1920 și 250 în 1932.

Această înspăimântătoare creștere e aceiași pretutindeni.

Baroul de Ilfov de pildă e cu totul semitizat. Cine se plimbă pe sălile tribunalului sau asistă la procese, poate foarte bine să-și închipuie că trăește într'o înfloritoare colonie evreiască din Palestina.

Am putea da cifre la infinit. Ele nu sunt necesare, pentrucă toată lumea le cunoaște și nimeni nu contestă realitatea faptelor.

Avalanșa titraților evrei continuă.

Lupta împotriva lor pe cale de concurență, de selecțiune naturală e imposibilă, deoarece situația economică a evreimei dă titraților evrei un avans imposibil de ajuns. Evreii — după cum e și firesc — recurg la ingineri evrei, la medici evrei, la avocați evrei. Orășenimea românească e săracă, cu un standard de viață mult inferior celui evreesc, iar țărănimea n'are decât contacte sporadice cu orașul.

Prin urmare profesiunile libere s'au închis aproape cu totul tinerilor titrați români. Ce le mai rămăsese deci? Organizația de stat. Și între 1920—1930 statul român a absorbit continuu plusul de titrați. Poate că și această necesitate de absorbție a dus la creșterea nefirească a organismului nostru de stat.

Dar capacitatea de absorbție a statului e și ea limitată iar pe de altă parte catastrofala scădere a încasărilor statului l-a silit nu numai să-și oprească creșterea, ci chiar să-și amputeze organismul.

Iar când statul și-a închis porțile am ajuns firesc la situația de astăzi, pentrucă titrații români n'au ce căuta în viața economică acaparată de evrei și nu-și mai găsesc debușeul în profesiunile libere acaparate și de evrei.

Ce e de făcut?

Deocamdată titrații sunt încă în faza protestelor, a congreselor, a vorbelor mari. Și trebue să spunem că nu par încă deplin edificați asupra căilor de urmat. Se uită mai mult la bugetul statului, cer desființarea cumularzilor, propun mici cârpeli cu nădejdea că vor mai putea găsi câteva mii de slujbe. In ultimul timp, sub conducerea unui nou comitet dezsemitizat au început să pună problema intolerabilei situații din economie și din profesiunile libere. Dar aceste timidități trebue să dispară. Pentru orice om care judecă, este evident că problema licențiaților universitari nu poate fi soluționată prin cârpeli și paliative. Se vor găsi câteva mii de slujbe noui. Ei și? Peste un an sau doi situația va fi mai gravă pentrucă miile de noui titrați vor găsi de astă dată toate porțile definitiv închise.

Atunci?

Atunci nu există decât o singură soluție: naționalizarea vieței economice și a profesiunilor liberale.

Dar procesul de recucerire a economiei românești din mâna evreilor e complicat și *de lungă durată*.

In schimb dezsemitizarea profesiunilor libere se poate face imediat prin introducerea lui numerus clausus nu numai în școli, ci mai ales în corpul medical, în cel inginieresc, în cel al contabililor, în presă, în barouri. Trebue cu orice preț să restabilim cel puțin situația din 1914.

Este prima etapă indispensabilă și relativ ușoară de înfăptuit.

Va urma apoi lupta grea de recucerire a economiei românești, recucerire care va asigura pentru câteva decade, existența intelectualilor români. Deocamdată însă trebue să dezsemitizăm neîntârziat profesiunile libere.

O asemenea operă poate fi ea întreprinsă de oricare din partidele democratice?

Evident că nu.

Pentru un democrat cetățeanul se confundă cu naționalul și ca atare evreul cetățean român e pur și simplu român.

Dar în afară de acest impediment ideologic sunt celelalte impedimente reale.

Partidele democratice românești sunt toate infeodate finanței semite din țară sau din străinătate.

Partidele democratice românești au toate nevoe de sprijinul presei evreești.

Partidele democratice românești au toate nevoe de voturile evreești, de aceia au încheiat toate cartelurî când cu „Uniunea Evreilor Români”, când cu „Partidul Evreesc”.

In asemenea condițiuni e iarăș evident că singură o organizație antisemită, revoluționară, antidemocratică, antiparlamentară, antimasonă (Liga apărării Naționale Creștine e pătrunsă de mentalitatea democrată, e parlamentară, d. A. C. Cuza se declară partizan al parlamentarismului și are în fruntea ei pe fostul mason Gheorghe Cuza), poate să rezolve definitiv problema șomajului intelectualilor români.

Peste o lună, două, cinci, sau zece lucrul va deveni evident și licențiaților universitari. Iși vor da seama atunci că cu congrese, cu petiții, cu cârpeli și cu pălăria în mână vor muri de foame. Că dela statul democrat nu pot aștepta nici o nădejde și că locul lor este într'o organizație național-revoluționară, care pe ruinele statului democrat va clădi un stat național, capabil să cuprindă și să hrănească pe toți fii acestui neam.

Mihail Polihroniade

*S*oluțiile lui Bubi, sau divagațiile d-lui Braniște

de ZYRAX

Desgustat de semenii bipezi, dezamăgit de lipsa lor de inteligență, d. Tudor-Teodorescu Braniște întreține, de catâva vreme, strânse legături intelectuale cu Bubi, cățelușul unui amic. Și entuziasmat de profunzimea cugetării și de finețea spiritului de observație ale quadrupedului amic, d. Braniște a început să destăinuiască lumii aceste savuroase dialoguri, prin subsolul foiletonistic al Adevărului.

Inteleptul cățel, care — mai ager la minte decât prietenul său biped — găsește soluții pentru toate gravele probleme internaționale la ordinea zilei, a meditat profund în ultimul timp asupra nenorocirii ce s'a abătut asupra Germaniei de astăzi — „nenorocirea” hitleristă — și, cu riscul de a fi surprins și chiar prins de hingheri în timp ce era cufundat în meditații — a găsit o soluție care este, de fapt, o descoperire genială și senzațională: S. P. A. (Societatea pentru protecția animalelor) va trebui să fie transformată în S. P. G. (Societatea pentru protecția Germanilor). Aceasta fiindcă după părerea onorabilului Bubi, astăzi câinii duc o existență mulțumitoare, mult mai bună decât a celor 65 milioane locuitori ai Germaniei lui Hitler, cărora d. Bubi-Teodorescu Braniște vrea cu orice preț să le vină în ajutor. Bieții Germani! Fără o „germaniadă” care să-i scape de „pacostea” hitleristă, sunt sortiți pieirii. Cel puțin așa crede d. Bubi-Braniște, și asta-l doare nespus.

Decât numai, la toată palavrăgeala aceasta, am avea și noi două-trei obiecții. In primul rând, d. Braniște, ca toți stipendiații Adevărului, *e desigur pacifist. Iar acțiunea preconizată de d-sa după înțeleptele sugestii ale amicului Bubi, ar duce, inevitabil la un războiu. Războiul pentru salvarea democrației și a judaismului-marxist, pe care nu s'au sfiit niciodată să-l preconizeze democrații convinși; fiindcă pacifistul e războinic și nici decum pacific.*

In al doilea rând, singurii pe care ar urma să-i apere intervenția tovarășului Bubi, ar fi jidanii și trădătorii cauzei germane. Și nu prea vedem cum se poate veni în acest fel în ajutorul adevăraților germani, cari sunt în orice caz mai mulți decât „cele câteva mii de savanți germani care zac în faimoasele lagăre de concentrare”. Ce înseamnă câteva mii, față de câteva zeci de milioane — ca să facem și noi odată o socoteală strict numerică, am zice electorală, singura care e socotită de democrații à la Bubi „alfa și omega” în guvernarea statelor și chiar a mapamondului. Puțină seriozitate nu i-ar strica nici lui Bubi, necum lui Braniște.

In sfârșit, sfătuim cordial pe ultimul să controleze lecturile politice ale lui Bubi. Nu pentru a-l face să se lepere — Doamne ferește! — de democrație și filojudaism. Dar pentru a-l sili să nu mai facă un sos uniform din toți „reacționarii odioși” de pe suprafața bătrânului nostru continent. Fiindcă, va recunoaște și d. Braniște, amicul Bubi dovedește o ignoranță crasă dacă-l socotește pe discipolul lui Charles Maurras partizan al lui Hitler. Orice cățel bine informat știe că nu există un mai mare adversar politic al lui Hitler și al hitlerismului decât Charles Maurras și Action Française pe care o conduce genialul cugetător politic francez.

Ia-l de scurt pe Bubi, d-le Braniște. Altfel cățelul devine prea eminamente democrat, adică necinstit intelectualicește!

ZYRAX

Căpitanul în Mijlocul legionarilor săi
La „Casa Legionarilor Răniți”

CRONICA LITERARA

PRO DOMO

de OCTAV ȘULUȚIU

Ceeace este imediat necesar, e restabilirea încrederii în critică. Autoritatea criticei este astăzi aproape distrusă. Și cu distrugerea autorității critica se reduce la o activitate inutilă avându-și o unică posibilitate de comparație în măcinarea unei mori, fără aliment. Critica este mai mult decât orice acțiune, deci act de autoritate. Pentru ființarea ei este obligatorie o anumită demnitate, nu acordată magnanim de suficiența unor intelectuali sceptici.

Demnitatea criticii trebuie să decurgă natural, fără sforțare, fără aroganță, dar și fără compromisuri. Este în critică o înaltă aristocrație de intelectualism, care-și permite să judece, în baza unor postulate recunoscute dinainte valabile. Postulate care *trebuie* recunoscute. Spun *trebuie* și această vocabulă va reveni adesea și în acest articol și în toate cele ce vor urma, deoarece eu nu vreau să scriu, ci să dovedesc și să impun anumite axiome. Sunt convins că fără dogmatism critica este imposibilă și pentru acceptarea dogmatismului e necesară o anumită violență. Voi fi violent, atât cât poate fi violentă o atitudine intelectuală și voi dovedi că dogmatismul așa cum îl înțeleg e ceva nou și deosebit întru totul de dogmatismul *aprioric*, de mult defunct.

Așa dar, *trebuie* restabilită încrederea în critică. Autoritatea criticii a fost dărâmată de mai multe condiții vrăjmașe, dintre cari voi căuta să explic pe cele mai de seamă.

1. *Anarhia valorilor spirituale.* Imediat după războl, cultura a trecut printr'o perioadă de agitație, în toate domeniile. O hipertrofiere a individualismului, o încredere oarbă în forțele fiecăruia, o desfrânată desfășurare de creații, care mai de care mai bizare, toate urmărind să satisfacă criteriul fals al *noutății*, o activitate nebunească, disprețuitoare a pregătirii culturale serioase, iată câteva din caracterele epocii postbelice. Toate valorile au fost răsturnate fiindcă oricine putea să proclame orice și să fie luat în serios. Creațiile s'au îmbulzit și au excelat mai mult prin ciudățenie. E drept că s'a creat enorm în această epocă, în literatura română care este încă tânără. In alte părți s'au creat destule dar foarte puțin în comparație cu seriozitatea și vechimea țărilor apusene. In orice caz epoca postbelică a fost un moment de cacofonică simfonie, de dezarmonică înmănunchiere de glasuri, un tumult de manifestări, în care critica și-a pierdut busola. Au lipsit e drept și mari personalități critice (alurea) dar chiar de ar fi existat, ar fi fost copleșite de vicisitudinile momentane. In România singurul care a menținut prestigiul criticei a fost E. Lovinescu. E drept însă că — după cum vom vedea — tot el a fost unul dintre aceia cari au contribuit la minarea acestui prestigiu. Cum a fost E. Lovinescu singurul critic român după Titu Maiorescu se va vedea în viitor și poate vom încerca să o arătăm când va veni vremea. E drept însă că singurul nostru critic a trebuit să sufere și de toate păcatele vremii lui.

2. *Scepticismul post-belic.* — După vulcanica efervescență de creații și false creație a venit o bruscă atenuare a avântului, așa cum după o căldură insuportabilă un capriciu al naturii aduce o răcire simțitoare.

Increderea isterică în forțele creatoare ale individului a căzut și un scepticism paralizator a pus stăpânire pe spiritele creatoare. E ciudat să se urmărească în opera lui E. Lovinescu acest proces. După o serie de critice creatoare și constructive, acelaș om ajunge la formularea teoriei mutației valorilor estetice. Această teorie exprimând un relativism exagerat este în fond rezultatul scepticismului post-belic și ea nu relese ca o concluzie necesară din opera anterioară a criticului, ci o creație în legătură cu schimbarea nefastă de mentalitatea momentului. Scepticismul acesta se înțelege că avea să se întoarcă și asupra criticii nu numai asupra creației. După cum E. Lovinescu susținea că opera literară n'are o valoare absolută, alții aveau să vină cari să susțină că părerea criticei e relativă, că n'are o valoare, ba chiar că e absolut falsă și chiar inutilă. Azi avem în Eugen Ionescu — un cap logic dar aplicat numai la sofisme — un campion al scepticismului critic. Eugen Ionescu vrea să fie negativist. De fapt nu e decât neserios. El de altfel și-a și teoretizat neseriozitatea pe care o proclamă fățiș.

Ori, nu există creație fără seriozitate, nici posibilitate de cultură cu schimonoseli de paiață care nu caută decât admirația publicului. In cultură, în creație, în critică *trebuie* o atitudine de gravitate, care dacă sub unghiul de vedere al metafizicei absolute poate fi puțin ridiculă și deplorată, din punctul de vedere însă al societății e singură posibilă. Știu că nu voi trăi decât cel mult 80 de ani și că acest timp e o milionime din mărimea unui atom față de enormitatea veșniciei și a spațiului cosmic.

Ei și? Pentru asta trebuie să mă lamentez? Când într'un suflet a pătruns deprimanța acel suflet e nedemn să mai trăiască. Atâta timp cât exiști, trebuie să ai încredere în convențiile culturii, să faci altele mai bune dacă cele prezente nu ți se par bune, să ai dragoste de viață și deci de forma socială în care ea se prezintă. Filosofiile pesimiste sunt mai amăgitoare decât cele optimiste.

Cele optimiste oferă o iluzie frumoasă, pe când cele pesimiste un adevăr stupid de care n'ai nevoie pentru că vei trăi cu el o veșnicie după moarte. Odată ce ai acceptat viața socială ești dator să-i accepți toate consecințele. Dacă nu, sinucide-te.

Autoritatea deci, seriozitatea criticii, sunt convenții necesare pe care numai sinceritatea noastră le pot face firești. Dacă nu suntem sinceri și nu le recunoaștem necesitatea, evident că ele se vor risipi în zădărnicie.

3. *Industrializarea literaturii.* O cauză economică a adus literatura întreagă într'un haos: anume reclama.

Literatura a căzut în domeniul marelui public. Pentru a o răspândi editorii s'au servit de presă. Și pentru a desface orice fel de literatură presa a corupt critica. N'a putut corupe criticii conștienți de misiunea lor. Dar a creat o ceată de mercenari ai condeiului cari au profitat de faptul că nu se cere vre-un brevet de critic și au început să se insinueze drept critici literari. Publicul a fost amăgit, deoarece nu avea mijloacele necesare de control și azi între cincizeci de critici, dacă sunt zece făcându-și meseria ca salahori ai inteligenții ceilalți 40 sunt excroci odioși în slujba editurilor. Necesitatea răspândirii cărții e o consecință a democrației și ca atare decăderea criticii își are rădăcinile în democrație. Din iluzia democratică a egalei îndreptățiri de a fi un imbecil, toți au pretins să-l devină și de aci o inflație în toate domeniile creației.

4. *Amabilitatea.* O consecință a scepticismului critic a fost amabilitatea. Având convingerea că ceeace face e un lucru efemer și demn de dispreț, criticul literar a început să renunțe la inflexibilitatea obiectivității. El a devenit un serviabil prieten, gata să lanseze orice prostie pe baza simpatiei pentru cineva, sau dintr'o bunătate universală prost plasată. Este și la noi un scriitor foarte rafinat, un om de rară cultură și intelectualitate, Perpessicius, al cărui foileton a devenit un panteon de glorii mincinoase. Oricine scoate o carte e sigur că va fi apreciat de Perpessicius. Filantropia acestui intelectual fin se putea manifesta în orice altă parte decât în critică. Printre cauzele cari desgustă azi pe cititori și mai ales pe intelectuali, de critică, e desigur, amabilitatea lui Perpessicius.

5. *Impresionismul.* Insă cea mai funestă lovitură adusă criticii a fost impresionismul. Acesta a adus drept criteriu estetic: gustul. Nimic mai incontrolabil decât gustul și nimic

mai relativ. Evident că relativismul critic ca și cel estetic nu sunt posibile decât atunci când critica se bazează drept unic principiu numai pe gust.

E drept că un critic fără gust nu se poate concepe. In critică totul *începe* dela gust. Dar *nu se termină* cu gustul! Tocmai pentrucă gustul variază dela om la om. Cum poate fi stabilizat gustul? Printr'o sistemă de principii bine stabilite, cari să îngrădească gustul, făcând din el un factor comun al tuturor gusturilor individuale. Impresionismul însă, prin sprijinirea criticii pe gust și numai pe gust (pe care l-au adjectivat drept estetic pentru a se evita vre-o confuzie) a permis intrarea în critică a tuturor nechemaților.

Orice individ care ținea un creion tocit între două degete își ia azi permisiunea să fie critic. Dacă-l iei de scurt îți ripostează prompt că are gust. Gustul estetic a devenit paravanul unor false gloriole cari își satisfac astfel în publicitate o vanitate sau anumite interese materiale bine retribuite de edituri. Și în proclamarea gustului ca unic criteriu E. Lovinescu e vinovat de situația de azi a criticii.

Astfel, în loc să fie în frânele unui critic serios, critica s'a fărâmițat. Ea a fost luată în antrepriză de o sumă de individualități, mai mult vide decât individe. Pentru că individualitate critică înseamnă o serie întreagă de lucruri pe cari le vom stabili aci. Și etimologicește înseamnă *nedivizibilitate*. Adică: unitate cinstită de vederi, nedeslipire a componentelor spirituale și mai ales conștiincioasă adecvare a principiilor cu obiectul. Criticul are o individualitate numai atunci când criteriile lui și le cercetează totdeauna și nu le trădează niciodată, pentru niciun alt criteriu străin de misiunea sau de cinstea lui.

Impresionismul a sfărâmat indivizibilitatea, deci individualitatea criticii. Și e ciudat că a făcut asta tocmai urmărind individualismul în critică. Sub pretextul gustului orice imbecil se simte autorizat să-și publice părerea. E o concepție simplistă a punctului de vedere individualist. Fiindcă individualism nu înseamnă a crede ce vrei, ci a crede conform cu adevărul. Și pentru a crede conform cu adevărul *trebuie* să suferi îndelung, să lupți cu el, să-l cauți, să muncești deasupra cărților fără pridide și să te răzbești cu toate vânturile spiritului și mai ales cu toate îndoielile.

Cât de mare și grea e răspunderea criticului și cu ce ușurință o privesc toți ipochimenii! Câtă sfâșiere e de multe ori sub o aparență de seninătate și cu prețul câtor renunțări criticul e ținut să spună un lucru.

Da, Emil Cioran, e dureros să gândești. Dar e mai dureros să te lași înfrânt de gând. Gândul trebuie suportat cu tărie și fiecare șovăire evitată. Fiindcă numai atunci gândul este prețios când devine creator, când din suferința laborației lui se poate urzi monument pentru împărtășirea culturii.

Așa dar, recapitulând cauzele lipsei de respect față de critică avem pe rând, sau colaborând la o laltă, o răsturnare și o confuzie a tuturor valorilor spirituale, apoi un scepticism cu surse metafizice, ajungând la deprimanta negare a vieții la care a ajuns în mod funest Emil Cioran; impresionismul, amabilitatea și industrializarea.

Aceasta din urmă e și cea mai gravă deoarece azi publicul s'a sesizat de coruptțiunea unor cronicari și nu mai acordă stimă nici celor cinstiți. Publicul nu poate discerne bine adevărul de aparența lui și atunci el sau acceptă în bloc ceeace i se oferă sau respinge totul. Așa acum el respinge complect până și ideea de critică, devenită neserioasă.

E drept că spirite de elită au contribuit la săparea piedestalului pe care stătea critica. Decepționate de condiția economică degradatoare pentru critică, aceste spirite au fost influențate să o degradeze și moral. Astfel unii își îndeplinesc misiunea de critici cu un dispreț sau cel puțin cu o silă, cari anulează orice autoritate latentă în critica lor. Când vrei să fii pădurar în Malaezia și-ți exprimi această preferință, nu înțeleg de ce mai scrii cronici literare? Sunt totuși și oameni de asemenea speță și ei fac să decadă critica nu cu puțin.

Este în atitudinea acestora și o poză cu totul mincinoasă și abjectă moralmente. Societatea are o constituire a ei, niște legi și instituții cari au imprimat și gândirii și sufletului omenesc direcții precise, sensuri necesare. Nu se poate trăi în societate fără a jura în aceste lucruri și lamentațiile metafizicienilor fataliști trebue îndreptate spre mânăstire, la renunțarea definitivă față de lume și de neajunsurile ei. Acestor oameni, plictisiți de viața socială și de artificialitățile ei — e drept artificiile sunt baza vieții sociale, dar sunt indispensabile ei și numai de noi depinde să le mlădiem și să le facem *vitale*, naturale — li se pune următoarea dilemă: sau renunțarea la viață, sau acceptarea ei ca atare. In loc de optare, ei încurcă lumea cu un scepticism care o fi bun pentru filosofi izolați și triști sau pentru o adâncă reflecție între patru pereți, dar care social este o nenorocire, este o crimă adusă integrității sufletești a mii de oameni. Cei cari neagă viața și o disprețuesc să aibă cinstea de a nu face compromis cu ea.

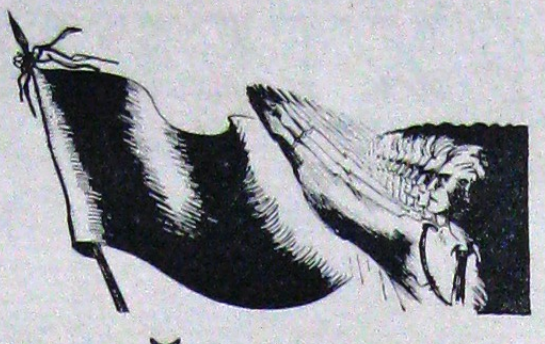
Dar pentru că suntem oameni *trebuie* să avem dragoste de viață și încredere în ea. Trăim în societate și *trebuie* să căutăm, nu să o disprețuim și să-i zidărim scopul ci să muncim spre perfecționarea ei, spre îmbunătățirea ei. Să facem posibilă societatea, nu imposibilă. Să o facem firească chiar dacă ea n'ar fi. Dar este firească fiindcă există. Numai ceeace nu există e nefiresc. Și atât timp cât există *trebuie* menținută și perfecționată.

Critica e una din cele mai de seamă activități ale spiritului omenesc. Ea este în însuși centrul lui. Pentrucă este regulatorul lui. Critica este centrala de unde pleacă toate comenzile. Dela argumentația simplă a țăranului care își face socoteli de viață și până la complicatul sistem Kantian, o infinită desfășurare de activități ale scoarței cenușii sunt ocupate de critică. Fenomenul critic se poate constata în cele mai primare momente ale conștiinței și el ia o impresionantă desvoltare odată cu desvoltarea acesteia. De aceea dacă azi critica e disprețuită, faptul e trecător. Așa *trebuie* să fie și așa este. Critica va renaște cu mai multă forță. Dar pentru aceasta e necesară o grupare a conștiințelor critice și o ofensivă împotriva semi-doctismului și imbecilității etalate zilnic în nouă zecimi din presă.

Pentru renașterea încrederii și stimei în critică scriu aceste rânduri. Și pentru fixarea unui drum de viitor, dela care să nu mai mă abat.

(Va urma)

RĂBOJ

de Vasile Marin

In ziua aceasta, când la Bucureștii Noi, se așează temeinic piatra fundamentală a Casei Verzi — o dată în istoria politică a țărei — să ne dăm deoparte și așezați pe o grămadă de cărămizi frământate cu munca legionarilor noștri, să recapitulăm tihnit, toate câte ne-a fost dat să înfruntăm dela dezlănțuirea urgiei împotriva noastră. Și, în crustate pe răbojul acesta să le așezăm, în loc de pergament constitutiv, sub temelia casei care vine să încununeze fapta noastră de până acum.

Nici o greutate întru evocarea evenimentelor scurse. Căci acolo unde le vom fi uitat noi, ni le vor rememora petele de sânge tânăr, neuscat încă, prin cari s'a consemnat, pe tot cuprinsul pământului românesc, fiecare faptă nouă a legionarilor gărzii de fer. Pe drumul izbândei noastre, nu rămân zâmbete și chinituri ci cununile cu ghimpi ale suferinței.

Stâlciți la Tighina, bătuți ca hoții de cai la Constanța, sfârtecați de baionetele ostașilor nevinovați la Teiuș, goniți cu ciomege asmuțite de politicianii criminali la Arad, încarcerați la Alba Iulia, ferecați în lanțuri și călcați în picioare de brutele jandarmerești la Ilfov, martirizați la Vișani, prigoniți și intemnițați în tot locul de o administrație slugarnică încălcătoare de lege, în ziua aceasta, legionarii gărzii de fer, asceții de 20 de ani, pionierii unei noui religii, mucenicii faptei fără răsplată, purtând hârlețul într'o mână și mistria în cealaltă, pot privi cu mândrie în toamnă, recolta însemânțărilor din primăvară.

Sămânța a căzut în pământ bun și a dat rod însutit. Intocmai ca în legenda meșterului Manole, care nu a pregetat să închidă în ziduri viața celei mai scumpe, ca să-și poată dura opera, legionarii Gărzii de fer, demiurgii unei lumi noui, zidesc la temelia casei lor, tot ce le este mai scump, tinerețea lor, sângele lor, credința lor. Fiecare victorie câștigată cu prețul vieții, formează un zid și fiece faptă de toate zilele, o cărămidă.

Pe oasele frânte, pe suferințele martirizaților, pe sângele tânăr și cald se ridică o casă a lor, a miilor de anonimi, simbolul României de mâine.

Bătălia a fost câștigată și casa cea nouă va fi o casă a victoriei, arcul de triumf al legiunilor verzi. Căci de pe urma urgiei victoria nouă ne-a rămas. Și de aci înainte nimic nu ni se mai poate opune.

Au ticluit legi pentru noi și au dictat măsuri excepționale. Ne-au purtat prin judecăți și fiece hotărîre a justiției a însemnat o nouă biruință pentru noi: la tribunale, la consiliul de războI, la Curtea de apel.

Ne-au schingiuit și după fiecare prigoană massele s'au întors mai vârtos către cauza noastră.

Ne-au batjocorit pentru uniformele mândriei noastre, și acum se bat clicile politicei vechi, dela cuziști la georgiști și dela aceștia la național-țărăniști, ca să ne copieze uniformele și modul de organizare.

Ne-au condamnat metodele de luptă, ne-au hulit spiritul cel nou și au stropșit cu fiere prin democratice gâtlejuri, împotriva programului nostru de guvernământ. Și acum, se trâmbițeaza cu fanfare declarațiile unui fost conducător de masse — emerit democrat — care și-a însăilat discursul cu idei furate din ideologia noastră.

Ne-au zeflemisit importanța și azi, în discursurile lor, în foile lor nu se vorbește decât de primejdia curentului nostru. Toată lumea putredă o politicianismului de eri, nu e străbătută decât de-o singură grijă: ce vrea, ce gândește, ce face garda de fer?

Iată marea noastră biruință. Inainte!

Zăgazurile artificiale au căzut și năvala apelor nu mai poate fi zădărnicită. Revărsarea apelor tinereții va inunda lumea cea veche, învăluind-o în mâlul regenerator și dătător de roade noui. E Nilul tinereței creatoare.

VASILE MARIN

Convertirea d-lui Mircea Eliade la românism

D. Mircea Eliade, scriitorul de talent, eseistul de renume, omul de admirabilă cultură, pare a păși cu hotărîre într'o direcție dragă nouă și diferită de aceea în care fusese angajat până acum.

Cariera d-sale publicistică, a avut până acum cotituri și zigzaguri pitorești, dar neașteptate. D. Mircea Eliade s'a jucat cu ideile și cu atitudini de viață, a acumulat experiențe, a hoinărit prin lume, a strălucit peste tot, și întotdeauna, dar... a refuzat orice ancorare definitivă în realitatea românească.

Iată însă că de o bucată de vreme, d. Mircea Eliade, a început să se schimbe. Și, fără supărare, — poate efectul maturizării — a început să devină serios.

Talentul său și cuprinzătoarea sa inteligență par a voi să se supună unei discipline alta decât fantezia pitorească sau hazardul lecturilor entuziaste.

D. Mircea Eliade începe să vadă realitățile românești, să se integreze în ele, să se subordoneze lor.

Nu știm încă dacă această atitudine va fi definitivă sau e numai un joc, un capriciu de o clipă ca atâtea altele cu care ne-a obișnuit în strălucitoarea dar nestatornica sa carieră.

In orice caz, noi însemnăm aci această dată și reproducem în întregime două articole ale d-sale, unul apărut în „Vremea" și intitulat: „A nu mai fi român" în care naționalismul cultural e admirabil exprimat și celălalt apărut în „Cuvântul" sub titlul: „Studenții români cer revizuirea tratatelor..." în care naționalismul politic și anticomunismul sunt fățiș militate.

A nu mai fi român

de Mircea Eliade

A apărut, acum de curând, o nouă modă printre tinerii intelectuali și scriitori, a nu mai fi români, a regreta că sunt români, a pune la îndoială existența unui specific național și chiar posibilitatea inteligenței creiatoare a elementului românesc. Să ne înțelegem bine: tinerii aceștia nu depășesc naționalul pentru a simți și gândi valorile universale; ei nu spun: „nu mai sunt român pentru că sunt înainte de toate om, și cuget numai prin acest criteriu universal și etern". Tinerii aceștia nu disprețuiesc românismul pentrucă sunt comuniști, sau anarhiști sau mai știu eu ce sectă socialuniversală. Nu. Ei, pur și simplu, regretă că sunt români, și ar vrea să fie (o mărturisesc) orice altă nație de pe lume: chinezi, unguri, nemți, scandinavi, ruși, spanioli, orice, numai români — nu s'au săturat până în gât de destinul acesta de a fi și rămâne români. Și caută prin orice fel de argumente (istorice filozofice, literare) să demonstreze că românii sunt o rasă incapabilă de gândire, incapabilă de eroism, de probleme filozofice, de creație artistică, și așa mai departe.

Unui dintre ei se îndoește atât de mult de realitatea unui neam românesc războinic, încât își propune să citească „Istoria Imperiului Otoman" a lui Hammer, ca să verifice dacă într'adevăr s'au luptat vreodată românii cu turcii și i-au învins! Altul crede că orice creer care contează în istoria și cultura „românească", nu e de origine română. Cantemir, Kogălniceanu, Eminescu, Haideu, Conta, Maiorescu, Iorga, Pârvan etc., etc. — toți, dar absolut toți sunt străini. Sunt slavi, ovrei, armeni, nemți, orice; dar *nu pot fi români*, românii nu pot creia, nu pot judeca; românii sunt deștepți, sunt smecheri, dar nu sunt nici gânditori, nici creiatori.

Dacă le pronunți vreun nume despre care se știe sigur că e românesc, au alte argumente. Este din Oltenia? Sânge Sârbesc. Este din Moldova? Moldova întreagă e slavizată. din Transilvania? Sânge unguresc. Cunosc câtiva moldoveni care spun cu mândrie: „am sânge grecesc!"; sau „strămoșu-meu a fost rus". Singura lor șansă de a fi oameni adevărați, este de a dovedi că originea lor nu este curat românească.

Nu cred că se află țară europeană în care să existe atâția intelectuali cărora să le fie rușine de neamul lor, să-i caute cu atâta frenezie defectele, să-și bată joc de trecutul lui și să mărturisească în gura mare, că ar prefera să aparțină prin naștere, altei țări.

Toți tinerii aceștia au de făcut obiecții neamului românesc. Mai întâi, spun ei, românii sunt deștepți și asta îi împiedică să aibă drame interioare să cunoască profunzimile sufletului omenesc; îi împiedică să aibă probleme: Cine nu are probleme sufletești, cine nu capătă insomnii din cauza meditațiilor și agoniilor, cine nu e în pragul nebuniei și al sinuciderii, cine nu ajunge pentru zece ani neurastenic, cine nu urlă: „Neant! Agonie! Zădărnicie!", cine nu se dă cu capul de pereți ca să afle „autenticitatea", „spiritualitatea", și „viața interioară" — acela nu poate fi om, nu poate cunoaște valorile vieții și ale culturii, nu poate creia nimic. Românii sunt deștepți — ce oroare! Unde poate duce deșteptăciunea? La ce-ți folosește faptul că poți cunoaște, superficial, realitatea — când îți lipsește boala prin care poți întrezări moartea și existența, îți lipsesc însăși elementele dramei lăuntrice?

Tinerii aceștia sunt supărați pe neamul românesc pentrucă românii nu au drame, nu au conflicte și nu se sinucid din desperare metafizică. Tinerii au descoperit o întreagă literatură europeană de metafizică și etică a desperării. Și pentru că desperarea este un sentiment necunoscut românului, (care a rămas, în pofida atâtor erezii și culturalizări, drept credincios Bisericii Răsăritene), tinerii intelectuali au dedus stupiditatea iremediabilă a acestui neam. Tot ce nu se găsește în Pascal, în Nietzche, în Dostoewski și în Heidegger — și toate acestea genii au elaborat o gândire impenetrabilă structurii gândirii românești — tot ce nu se găsește în nebunia unui biet om din Germania, în viziunile unui rus și și în meditațiile unui catolic în veșnică îndoială, nu înseamnă nimic, nu are o valoare filozofică, nu are valoare umană.

Alimentați de lecturi europene, mimând drame europene, voind cu orice preț o spiritualitate care să semene chiar numai în exterior cu spiritualitatea occidentală sau rusă — tinerii n'au înțeles nimic din geniul acestui popor românesc, bântuit de atâtea păcate, având nenumărate lipsuri, dar strălucind totuși cu o inteligență și o simțire proprie. Tinerii au reacționat împotriva curentului de acum zece-doisprezece ani, pornit dela „Gândirea" și „Ideea Europeană" (Pârvan, Lucian Blaga, Nae Ionescu, Nichifor Crainic; originile sunt tot în cursurile și publicațiile d-lui N. Iorga), care proclamase „autohtonismul", „specificul etnic", în artă și în gândire, și încercase cea dintâi filozofie ortodoxă prin creiarea tipoligiei românești. Cauzele acestei reacțiuni (care a început prin a fi pur spirituală, pentru a ajunge în deplin nihilism, negație a istoriei, relativism în cultură, disoluția conceptelor critice, etc.) sunt mult prea interesante și prea aproape de noi ca să ne încumetăm să le discutăm în acest articol. De altfel, nici n'am încercat aici să cercetăm întreg fenomenul „a nu mai fi român", ci numai să denunțăm câteva din aberațiile ultimei mode intelectuale.

Acei care despereazǎ de destinul de a se fi născut români, judecă strâmb meritele și defectele poporului. Ei vor problematici, îndoeli, eroism — iar poporului român îi e cu totul străină îndoiala și despre eroi are o concepție cu totul familiară. Pentru un tânăr intelectual *credința* și *îndoiala* au valoare filozofică, deschid căile meditației, pun probleme; pentru un țăran român, nu există îndoială, el crede firesc („așa cum curg apele, cum cresc florile"), fără probleme" (țăranul român este realist; vezi colecțiile de proverbe ca să înțelegi cum a reacționat el contra încercărilor de idealism, de criticism, aduse de popoarele cu care a intrat în legătură).

Intelectualii au despre eroi o concepție morală sau magică; și într'un caz și în altul, ei judecă individualist, iar la limită demoniac. Am arătat altădată ce cred românii despre eroii neamului; celace cred și despre personagiile biblice și apostolice: că trăiesc într'un raiu ca un plaiu românesc, se gândesc la nevoile lor, familiare, ca și în viață, coboară pe pământ în ceasuri grele, stau de vorbă cu oamenii într'un limbaj familiar, etc. Eroii așa cum sunt înțeleși de popor, și eroii așa cum sunt închipuiți de intelectualii tineri — nu au nimic deaface între ei. Unii au un eroism pe care li-l dau viața asociată, ceilalți concep un eroism etic, de probleme, de drame și conflicte.

Apoi, tinerii intelectuali judecă întotdeauna un popor prin ce creiază, nu-l judecă prin celace este, prin supraviețuirea lui. A „creiă" este o concepție individualistă; a fi, așa cum a lăsat Dumnezeu, este adevărata axă a „spiritualității" poporului. In concepția poporului, nimic nu se creiază, nimic nu se face; lucrurile vin și pleacă, lucrurile se întâmplă. Dar aceasta este o probleme prea complicată pentru a o rezolvi aici.

Este adevărat că poporul românesc suferă de multe păcate, este adevărat că ne lipsesc multe axe — dar aceasta e condiția noastră umană, acestea sunt posibilitățile noastre de a atinge universalitatea. Putem pleca dela ele sau le putem ignora pur și simplu. Dar nu e nici cavaleresc, nici eficace — să ne fie rușine că ne-am născut români, numai pentru simplul motiv că nu găsim în valențele românești celace vrea Chestov sau Dostoewski.

MIRCEA ELIADE

Studenții români cer revizuirea tratatelor

Societatea studenților români dela Geneva este hotărîtă să susțină revizuirea tratatelor. Lucrul acesta pare atât de absurd și atât de stupid, încât m'am întrebat, aflându-l dacă se datorește inconștienții sau lichelismului. Nici una, nici alta; studenții români dela Geneva sunt comuniști, și ca atare susțin revizuirea tratatelor. De ce se mai numesc „studenți români" și de ce continuă să aibă o societate a lor ? Foarte simplu; pentrucă consulul nostru dela Geneva este un om foarte cumsecade și oferă mese studenților români, și dăruește ajutoare societății studenților români. Cui nu-i convine să profite de pe urma regimului burghez ?

Să povestim câteva fapte. Societatea aceasta, înființată pe la o mie optsute optzeci și ceva, a avut epoca ei de glorie. Apoi, nu se mai ocupa nimeni de ea și aproape se desființase. A fost reînființată în 1927, și deatunci a funcționat în mod regulat, mai cu seamă că ajutoarele de la consulat erau atât de binevenite studenților săraci.

Anul acesta, prin Mai, Iunie, studenții jugoslavi din Geneva au propus constituirea unui comitet al studenților din Mica Antantă. Un asemenea comitet există, cu sediul, mi se pare, la București, dar era nevoie de un comitet care să funcționeze la Geneva, și având ca scop principal combaterea propagandei studenților unguri în favoarea revizuirii tratatelor. In treacăt fie zis, Ungurii au o propagandă foarte bine organizată la Geneva, în chiar sânul societăților și congreselor inter-universitare. Așa dar, propunerea studenților jugoslavi era și binevenită și eficace. De câte ori ar fi vorbit un delegat ungur sau german, delegatul acestui comitet al Micii Antante trebuia să se ridice și să ia apărarea tratatelor. Firește, ritualul acesta al diplomației Societății Națiunilor imitat de către toate organizațiile inter-universitare din Geneva, este oarecum ridicul. Totuși, așa făceau și ceilalți, așa trebuia să facem și noi ca să contracarăm propaganda.

Când li s'a făcut propunerea, studenții români din Geneva s'au adunat în ședință extraordinară și au declarat: 1) că e preferabil să nu se facă politică (cuminte lucru); 2) dar dacă se face politică, ei vor susține politica lor, contra Micei Antante și deci contra Tratatului dela Trianon. Ei vor cere revizuirea tratatelor...

Stai și te crucești. Bine, bine, așa or fi crezând ei, căci sunt comuniști. Dar dacă sunt comuniști, de ce mai au nevoie de Societatea studenților români și de toate implicațiile ei bănești și altfel? De ce, de pildă, au ajutat cu banii Societății (100 fr. elvețieni) pe un comunist expulzat din Franța? (Știu d-lor la cine mă refer...). Banii acela erau meniți studenților români, nu oricărui erou al Internaționalei. Căci eroii aceștia, slavă Domnului, au fonduri berechet și destule Societăți care să-i facă scăpați.

MIRCEA ELIADE

POLITICA EXTERNA

de MIHAIL POLIHRONIADE

Intre economie și politică

Ultimile evenimente din politica noastră internă aduc iarăși în discuție problema orientării externe a României.

De astă dată evenimentele din politica noastră internă resfrâng realități economice și ca atare în ultimă analiză avem pe primul plan al actualității perpetuul conflict între interesele economice ale României și orientarea ei externă.

Brutal, chestiunea se pune așa: România nu mai poate plăti cuponul iar Quai d'Orsay-ul, departe de a ne susține, patronează capitaliștii francezi și amenință.

Această atitudine e ultima picătură care a făcut să debordeze vasul iar unul din conducătorii politicei noastre economice, d. Madgearu, a reacționat declarându-se gata de rezistență înverșunată.

Să facem un mic istoric al întregei chestiuni.

Inainte de război România ducea o politică externă conformă cu interesele ei economice.

Economicește, România și Germania se completau, financiarmente Berlinul ne procura capitalurile necesare dezvoltării noastre, politicește Bucureștiul era infeodat intereselor Reichului.

La un moment dat însă, după 1913, problema unității noastre naționale a devenit hotăritoare și, cum era și firesc, în fața idealului național realitățile economice au trebuit să se subordoneze celor etnic-politice.

După război situația s'a schimbat. Din punct de vedere național România nu mai are nimic de revendicat. Deci reluarea relațiilor economice normale era firească, după cum firească ar fi fost și o revenire la vechea noastră politică externă.

Totuși lucrurile nu s'au petrecut așa, pentrucă lumea noastră politică a socotit că unitatea națională trebue apărată de tendințele revanșarde ale Ungariei, Bulgariei și Austriei! Iar această apărare n'o puteam găsi decât într'un sistem de alianțe (București, Praga, Belgrad și București-Varșovia), pivotând în jurul Parisului. Franța reprezentând după război atât puterea cea mai hotărîtă de a apăra statu-quo-ul, cât și statul posedând cele mai eficace mijloace militare și financiare — de apărare a statu-quo-ului. Dar prin aceasta, politica externă a României venea în contradicție cu necesitățile economice... Faptele nu pot fi negate, după război cele mai strânse relații economice le-am avut cu Germania și cu Italia. Parisul nu s'a putut substitui Berlinului antebelic decât în ceiace privește finanțarea noastră, finanțare care s'a făcut în condiții deplorabile pentru noi.

Cât timp împrejurările au fost relativ normale, contradicția între politica noastră externă și politica noastră economică nu ne-a stânjenit din cale afară.

Indată însă ce criza a dus la restricții vamtare, la contingentări, la autarhizare și la scăderea catastrofală a încasărilor tezaurului situația a devenit inextricabilă.

Germania și Italia ne-au închis progresiv piețele lor iar bancherilor francezi nu le mai putem plăti cuponul. Așadar iată-ne duși la o progresivă înrăutățire a relațiilor economice cu Berlinul și Roma în momentul în care suntem în război financiar cu Parisul.

Dar atât Germania cât și Italia ar fi dispuse — presa lor o arată continuu — să ne deschidă larg piețile lor în cazul în care orientarea noastră externă le-ar deveni favorabilă.

Pe de altă parte cu finanța franceză nu ne putem înțelege pentru motivul foarte simplu că nu putem — cel puțin momentan — plăti.

Nu numai atât. Se pare, așa se șoptește în cercurile informate, că tensiunea dintre noi și finanța franceză are consecințe cu mult mai grave decât s'ar putea bănui. Că pentru prima oară dela război încoace România a scăpat prizei franceze și că deocamdată este într'o fază de independență. In sfârșit, se mai pare că, spre a ne readuce în obiediență, se prepară o gălăgioasă campanie

D. TITULESCU

revizionistă favorabilă Ungariei în presa franceză.

Dacă lucrurile sunt așa, și e verosimil să fie așa, atunci rezistența d-lui Madgearu poate să ducă la consecințe incalculabile, în cazul în care Quai d'Orsay-ul s'ar încăpățâna să-și secondeze bancherii și să vrea să ne forțeze la ascultare.

Bine înțeles, nu e deloc sigur, în ciuda realităților, că d. Madgearu să rezistă până la sfârșit.

Mâine, poimâine, e probabil că d-sa va părăsi Ministerul de Finanțe iar succesorul ar putea încerca cu orice preț o înțelegere cu creditorii francezi. Ar avea rezultate o asemenea încercare față de jalnica situație a tezaurului românesc?

Aceasta-i altă poveste.

In al doilea rând marele tartor al politicei noastre externe nu și-a spus încă cuvântul. D. Titulescu stă în rezervă. Acțiunea lui, dacă se va produce, va fi însă cu siguranță paralelă cu a Quai d'Orsay-ului.

Din toată această stare haotică și confuză, un lucru se desprinde însă clar, că întreaga orientare a politicei externe românești e în joc și că s'ar putea ca orientarea de până acum să fie revizuită.

Ca atare Ministerul de Finanțe și Palatul Sturza nu trebuesc pierdute din vedere.

In zodia pactelor

Dela pactul Kellog lumea întreagă trăește în zodia pactelor. Nu e lună în care să n'auzim de vre-un nou pact general, internațional, regional sau local, fiecare lună aduce pactul ei.

In ultimile două săptămâni am avut de înregistrat pactul italo-sovietic și cel greco-turc.

Primul de importanță europeană, cel de-al doilea de importanță locală.

Relațiile dintre Roma și Moscova au fost întotdeauna cordiale. Atâta timp cât Roma singură putea avea raporturi cu Rusia care să nu fie periculoasă și mai ales atâta timp cât Sovietele aveau o foarte slabă priză asupra celorlalte mari puteri — afară de Berlin — Ducele nu simțea nevoia unei consacrări formale a legăturilor existente.

De când însă hitlerismul a speriat Franța și Rusia s'a produs o apropiere foarte strânsă între Paris și Moscova. Italia a trecut pe al doilea plan în interesul Moscovei. De aci dorința Ducelui de a încheia un pact care consfințind raporturile cordiale existente între cele două țări să întărească prestigiul Italiei la Moscova și în al doilea rând să ducă și la activarea schimburilor economice.

Evident că Moscova avea tot interesul să închee un asemenea pact, pe de o parte spre a dovedi Germaniei că Ducele nu se solidarizează cu Fuehrer-ul în atitudinea față de Soviete, pe de alta spre a avea un sprijin sigur în lagărul marilor puteri în momentul când presiunea japoneză în Extremul Orient devine din ce în ce mai periculoasă.

Așa dară din motive diferite ambele țări doreau o afișare a cordialității raporturilor lor.

Pactul italo-sovietic n'are decât această valoare de ostentație, el neaducând nici un element nou în relațiile ruso-italiene.

Pactul greco-turc e asemănător celui italo-sovietic din punct de vedere al valorii în sine. Și el nu face decât să consfințească o stare de lucruri preexistentă.

Din momentul în care Grecia a renunțat la milenarele sale revendicări în Asia Mică, din momentul ce s'a hotărît să sacrifice visurile scumpe ale panhelenismului, din moment ce a procedat la formidabila operație a schimbului de populații, o înțelegere definitivă între Atena și Angora devenea posibilă. Firește că s'a produs după o hotăritoare victorie turcă și grecii s'au plecat în fața realității.

Chestiunile etnice și politice fiind vidate prin renunțarea la luptă a unuia din parteneri — Grecia — relațiile economice s'au putut dezvolta în voie și resentimentele seculare au putut fi uitate.

Totuși pactul greco-turc a putut însemna și o victorie diplomatică pentru Grecia, prin aceia că Bulgaria e momentan izolată. La Sofia, semnarea pactului între Atena și Angora, a produs turburare și guvernul a fost violent atacat de către opoziție pe tema izolării Bulgariei.

Insfârșit ultima latură a pactului greco-turc trebue iarăși semnalată. Semnarea pactului înseamnă un nou triumf al politicei italiene. Apropierea greco-turcă s'a produs prin intermediul și sub patronajul Ducelui care poate privi acum la desăvârșirea operei sale.

Dictatură în Austria

Știrile care sosesc din Austria sunt menite să curme entuziasmul democraților de pretutindeni. Micul domn Dollfuss e pe cale să devină dictator „fascist".

Evident, guvernul Dollfuss părăsise de mult calea democrat-parlamentară, adoptase o politică autoritară, recursese la arbitrar și la forță împotriva mișcării național-socialiste. Dar toate acestea se făcuseră pe tăcute, fără proclamații de principii și mai ales împotriva mișcării național-socialiste.

Deaceea democrații nu s'au grăbit să se sesizeze de „ieșirea din legalitate", de „barbara suprimare a drepturilor omului" ,de „desființarea libertății politice", etc., etc. Atâta timp cât acestea se exercitau, pe tăcute, împotriva unor dușmani ai democrației, toți democrații erau mulțumiți, iar d. Dollfuss era zilnic ridicat în slava cerului de către cele mai autorizate oficioase ale judeo-democrației.

Iată însă că lucrurile se schimbă. Presiunea național-socialistă devine atât de puternică încât guvernul Dollfuss nu mai poate rezista.

Pe de altă parte momentul deschiderii parlamentului se apropie și social-democrația ar putea reclama o parcelă de putere în guvernul „de uniune națianală austriacă"

Dar Heimwehrul, singura organizație militară pe care se poate bizui regimul Dollfuss, n'ar accepta cu nici un preț o colaborare cu social-democrații, periculoși totuși prin poziția lor parlamentară!

Noi alegeri? Ar însemna triumful național-socialismului.

Prins între ciocan și nicovală, în imposibilitatea de a face noui alegeri și imposibilitatea de a guverna dictatorial menținând totuși actualul parlament, guvernul Dollfuss a căutat, ca întotdeauna, salvarea la Roma.

Ducele a încercat acum trei săptămâni mediația între Berlin și Viena, mediație de care vorbeam în numărul trecut al „Axei", și care probabil că n'a reușit. Atunci s'a sugerat conducătorilor austriaci ideia unei dictaturi fățișe, proclamate și afișate.

La un moment dat s'a crezut că vom avea și o substituire de persoane, cancelarul Dollfuss fiind sacrificat în favoarea prințului Stahrenberg.

In ultimul moment s'a renunțat la această combinație, cancelarul Dollfuss reușind să se mențină. Consecința a fost discursul pronunțat de micul cancelar în care a anunțat dictatura „fascistă" cu păstrarea „specificului austriac".

Iată deci încă un stat care svârlă definitiv peste bord parlamentarismul democrat și care pășește pe calea dictaturii.

E probabil că parlamentul va fi dizolvat și constituția modificată pe cale de decret.

Democrația suferă așadar o nouă lovitură. Rând pe rând, toate statele Europei se leapădă de ea. Dictatura austriacă trebue totuși judecată cu severitate din punct de vedere naționalist.

O dictatură n'are un scop în sine. Rezultatele ei variază după idealul în slujba căruia o pui. Și comunismul e dictatorial, totuși nici un naționalist nu-l poate aproba.

Ori care e scopul dictaturei austriace? Să mențină cu silnicie o stare de lucruri ostilă intereselor și sentimentelor poporului austriac!

Și ceiace este mai grav, această dictatură e vasală Romei. Este o dictatură impusă Vienei în urma sugestiilor străinătății și stipendiată de străinătate.

Firește, pentru Duce și pentru fascism, instaurarea dictaturei „fasciste" în Austria e un nou succes. Ea dovedește ce poate face o mișcare de regenerare națională dintr'o țară care acum zece ani era cenușereasa marilor puteri. Dar dictatura fascistă, care exercită o fascinantă influență asupra întregei Europe, a reușit, pentrucă reprezintă interesele Italiei și ale poporului italian, pentrucă întreaga națiune s'a strâns în jurul fasciei și a Ducelui. Este o dictatură națională. In Austria dictatura micului Dollfuss este o dictatură anti-națională, nefirească, fără nici priză în masele austriace. O dictatură politistă.

Ca atare, șansele ei sunt minime. Valul național-socialist va cuceri, mai curând sau mai târziu, Viena.

Călătoria d-lui Herriot

După o lună de peregrinări iată-l pe impenitentul radical și mare personagiu masonic înapoi la Paris.

D. Edouard Herriot a trecut rând pe rând — ocolindu-ne — pe la Atena, la Sofia, la Angora, la Moscova, la Riga.

Care a fost rostul călătoriei sale? Care sunt rezultatele ei?

Situația foarte importantă pe care primarul Lyonului o ocupă în politica franceză, perspectiva pe care o are de a redeveni prim ministru în cursul actualei legislaturi, dau deplasărilor sale un caracter quasi oficial.

Fără îndoială că peregrinările pe la Atena, Sofia și Angora au o importanță cu totul secundară față de plimbarea prin Rusia Sovietică.

Vizita d-lui Herriot în Balcani și în Turcia înseamnă propriu zis un sondaj francez într'un domeniu în care influența italiană e preponderentă.

Congresul radical de la Sofia a servit astfel de pretext pentru a încerca ridicarea prestigiului Franței în Balcani și în Turcia.

Din acest punct de vedere apariția unei personalități politice de primul plan în apele diplomației italiene a trezit oarecare suspiciune la Roma.

Consulta a urmărit cu atenție mișcările d-lui Her-

D. HERRIOT

riot și trebue să fie satisfăcută de inexistența rezultatelor.

Cu totul altel stau lucrurile față de Rusia.

Aci vizita d-lui Herriot a avut nu numai un caracter demonstrativ ci marchează și o turnantă în politica europeană.

Apropierea franco-rusă e manifestă și nu trebue să ascundem că ceiace a determinat-o este victoria național-socialismului în Reich.

De altel sosirea avioanelor franceze având pe bordul lor pe d. Pierre Cot, ministrul aviației franceze, întăresc sensul vizitei d-lui Herriot.

Față de amenințarea germană constelația antebelică se reformează. Rusia Sovietică aruncă peste bord mesianismul revoluționar și devine strict conservatoare în politica sa externă.

Rămâne de văzut cât de departe va merge apropierea franco-rusă și mai ales dacă Parisul va reuși să determine o destindere totală a raporturilor dintre Moscova, Varșovia și București.

Față de Varșovia lucrul pare a fi reușit pe deplin. Față de București un pas a fost făcut prin acordul intervenit între noi și ruși pe tema definiției agresorului.

Dar refuzul nostru de a satisface exigențele purtătorilor de rentă românească a iritat Quai d'Orsay-ul care și-a evidențiat supărarea.

Faptul că d. Herriot ne-a ocolit cu atâta grație este elocvent.

In orice caz călătoria fostului președinte de consiliu francez arată clar că întreaga situație internațională e în curs de schimbare.

EVENIMENTELE DIN CUBA

Spațiul nu ne-a permis până acum să ne ocupăm de „revoluția':' din Cuba.

Dealtfel excentricitatea ei și caracterul ei local o fac să nu fie deosebit de interesantă. Totuși pentru cititorul pierdut în noianul de telegrame, fără nici un fel de comentarii, apărute în gazete, câteva scurte lămuriri sunt necesare.

Cuba, fostă colonie spaniolă, trăește într'o independență formală dela începutul acestui secol. Formală pentru că de fapt e vasală Statelor-Unite. Washingtonul preferă însă o conducere din umbră, unei anexiuni fățișe care ar speria America Latină și ar atrage atenția lumii întregi asupra imperialismului american.

Intre 1900 și 1930 Cuba a prosperat rapid, devenind cea mai mare producătoare de zahăr din lume, și procurând câștiguri fabuloase capitaliștilor americani. Bine înțeles în tot acest interval Washingtonul a guvernat Cuba prin interpuși.

Ultimul a fost generalul Machado.

Om energic, popular, cu totul supus Statelor-Unite, el a fost un excelent guvernator al Washingtonului în Cuba, în epoca de prosperitate.

Când a izbucnit criza, zahărul și cafeaua Americei Latine au fost primele și cele mai grav rănite. S'a produs atunci, în toamnă (1930), o serie de „revoluții", care au răsturnat pe vechii dictatori în Argentina, în Brazilia, în Equator, etc., etc.

De atunci datează și decadența lui Machado. Chiar în 1930, Statele-Unite erau gata să-l sacrifice. Totuși bizuit pe poliție, Machado a putut rezista primului val revoluționar.

Situația economică din Cuba s'a înrăutățit însă din ce în ce și Machado a fost silit să recurgă la teroare.

De fapt încă din 1930 Cuba e în plin război civil. Dacă totuși Machado s'a menținut, a fost datorită exclusiv poliției și sprijinului capitaliștilor americani, recte guvernul Statelor-Unite.

In ultimul timp situația devenise atât de grea la Havana încât Washingtonul a trebuit să-și sacrifice protejatul.

Plecarea lui Machado nu putea pune însă capăt sistemului și noul președinte Cespedes, fost reprezentant al Cubei la Washington și cu totul devotat Statelor-Unite, trebuia să continue aceiași politică.

Conducătorii politicii americane sperau că vor putea circumscrie resentimentele cubanilor la Machado, și că poziția lor va rămâne neatinsă.

Lucrurile nu s'au petrecut însă așa.

In definitiv Machado nu era decât instrumentul capitalismului american, și revolta nu se îndrepta numai împotriva lui, ci mai ales împotriva sistemului de exploatare a țării de către capitaliștii americani.

Deaceea, Cespedes nu s'a putut menține și a venit al doilea val revoluționar mult mai radical decât primul.

Noul guvern, San Marin, nu și-a precizat încă atitudinea, dar în orice caz, e mult mai puțin bine dispus față de Statele-Unite decât cabinetul precedent.

In asemenea condițiuni nu e nici o mirare că Washingtonul e îngrijorat și că flota americană în apele cubane sporește continuu.

O intervenție armată americană e posibilă în cazul în care docilitatea cubană nu mai rămâne perfectă.

Așa dar situația din Cuba e departe de a fi stabilizată. Imperialismul Yankeu nu va lăsa să-i scape ușor din mână bogățiile cubane, iar „democrația" „civilizația", „liberalismul" american, nu vor ezita să întrebuințeze tunul împotriva unei populații dezarmate.

Ceva mai rău decât... barbarii hitleriști.

Și totuși presa democrată nu protestează.

Cubanii nu sunt evrei!

CABOTINUL

de NICOLAE ANDRIEȘ

Un admirabil realist dublat de un cabotin.

Inveșmântat oltenește, domnul Ion Mihalache n'a fost întotdeauna ministeriabil. Odinioară o ducea răcâit, mâzgos, greu.

Invățător desghețat, fără însușiri didactice extraordinare, într'o țară de analfabeți, având de ales între dăscălie și luxură, spirit practic, cu flexibilități, a ancorat în ultima.

Un iconoclast ultragiat de sărăcie și mediocritate personală.

Vehement, inconsecvent și revoluționar de speță minoră, dacă s'ar fi născut în Franța l-am fi putut vedea înregimentat alături de Henri Barbusse și Marcel Cachin.

Intr'o țară eminamente agricolă — uff — însă, domnul Ion Mihalache nu putea fi decât țărănist.

Ambiția unui om a dăruit, unei țări, un partid. O broșurică socialistă citită la întâmplare, întovărășită de foiletonarea programului politic liberal, i-au dat putința să compileze un program de opoziție.

Lupta de clasă, preconizată de Karl Marx, i-a devenit subit afet de tun și mârțoagă de bici.

O frază ruptă din Sorel, greu mistuită, l-a făcut apologet al violenței.

Nimicitor ciocoilor liberali — visul învățătorului de la Topoloveni. Era în aceasta scrâșnirea atavică, înjunghiată flămând și verbalistic în sângele cabotinului.

Astfel apăru omul politic Ion Mihalache, ros de invidie, cu pumnii către înălțimi.

Făcuse războiul brav și știa să comande.

Eventualitatea unui proces, pentru abuz de violență, îl încânta.

Ziarele îi inserau cotidian figura, așișderi reclamei conservelor Știrbey. Revoluționarul de operetă fu popularizat. Cu mânica 'n vânt și verbul demagog în josul paginii. Spiritul de leșie al cafenelei politice făcu din țânțarul proverbului, armăsar democratic. Domnul Ion Mihalache ajunse tribun.

Ura îl depășise de mult. Promisiunile se multiplicau. Credulii puturǎ învăța povești puzderie: intrarea în legalitate, intronarea cinstei, reviziuirea averilor, etc.

Bucureștii interlop, ciocoesc, leneș și luxuriant i se hărăzi titlul de Sodomă *ce trebuie dărâmată, cu tunurile, din temelii.*

Iconoclastul gâfâia:

— Io, Mihalache, vă spun: Bruscați!... Sechestrați!... Loviți năprasnic!

Ionel Brătianu, surâdea liniștit:

Un paranoic.

Dându-și seama că e incapabil să guverneze, se uni cu Iuliu Maniu, jertfinduși întâietatea.

Mulțimea de gură-cască aplaudă.

Zece ani de opoziție jertfitoare, întovărășiți de nopți cu halucinații.

Intr'o zi ministru de agricultură. Miop, didactic și sterp, începu să hrănească țărănimea cu scrisori.

Fu înscăunat solemn, asemeni fratelui de îndărăt de veac, Apis, la interne. Șirag de fără de legi.

Rând pe rând, bătu negustori, funcționari, studenți și muncitori. Apoi sadicul democrat „desființă" Garda de fier, trimițând la Văcărești pe exponenții celui mai cinstit naționalism.

Mascarada culmină prin împușcarea a doi lucrători și a unui student.

Zilele trecute omul cu cămașe s'a dus la Câmpu-Lung.

A vorbit despre restabilizare șiapoi cu glas liturgic a îngropat democrația — el „cel zvârlit de Topoloveni în viața publică, etichetat șef al democraților.

Mărunt, incult, gafeur și complăcut în luxură, domnul Ion Mihalache rămâne o lamentabilă fostă excelență și un cabotin ilustru prin mediocritate.

Nicolae Andrieș.

LICHIDAREA VECHILOR DATORII

Duminică dim., în sala **„Dalles"**, d. ing. C. Constandache a ținut o conferință despre **Lichidarea vechilor datorii**.

După ce arată consecințele nefaste ale aplicării statului juridic, adică al regimului de liberă executare, trece în revistă diferitele soluții improvizate la „Cafeneaua indignării naționale".

Conversiunea și mai ales ajustarea creanțelor sunt, spune conferențiarul, măsuri agravante, căci ele fac ca bunurile productive și veniturile să descrească mult mai mult ca până acum. Din această cauză debitorii vor continua să nu poată plăti, iar creditorii să nu poată încasa nici 10% din creanțele lor.

Scăderea prețurilor interzicând practica creditului, se exclude și posibilitatea refacerii prin muncă în viitor.

Moratoriul este de asemenea o formulă goală, menită să permanentizeze o situație intenabilă.

Toate aceste reforme grefate pe stabilizare, vor avea ca efect zdruncinarea activului Băncii Naționale prin insolvabilitatea crescândă a debitorilor ei. Adăugându-se apoi slăbirea producției interne care duce la încetinirea exportului și la afirmarea nevoilor de import, este evident că se minçează stabilizarea și se provoacă prăbușirea monedei.

Trecând apoi la restabilizare, arată că deși la început se va deslănțui o eră de prosperitate în care se va putea face distrugerea vechilor datorii, practica lichidității exclusive a creditelor va determina organizarea speculei și va antrena moneda pe panta periculoasă a inflației.

Conferențiarul încheie recomandând înlocuirea legii reglementării datoriilor, cu un moratoriu scurt înăuntrul căruia să se prepare restabilizarea, reforma bancară și planul constructiv cu mențiunea însă că numai ansamblul celor 3 reforme poate fi eficace.

La expirarea moratoriului, preocuparea lichidării trecutului va dispare complet și va fi înlocuită cu deslănțuirea muncii naționale pe linia prosperității.

La sfârșitul conferinței, publicul care umplea sala până la ultimul loc, a făcut conferențiarului o caldă manifestație. Era în aceasta și un omagiu adus ziaristului Costandache, care cu trei ani înainte, în paginile „Cuvântului", a combătut una câte una toate aberațiile economiștilor oficiali cari ne-au adus la situația dezastruoasă de azi.

Sciziunea partidelor și problema națională

de IOAN VICTOR VOJEN

Analizam într'un foileton precedent urmările pe cari sciziunea marilor partide politice le va avea în viața noastră de stat.

Ajunsesem la concluzia că această nouă fază a democrației va avea în toate domeniile cele mai grave și mai pernicioase urmări: instabilitatea, lipsa de coeziune și disciplină a viitoarelor echipe ministeriale — de unde în mod firesc incapacitatea acestora de orice reforme a căror aplicare necesită o durată de timp, supralicitarea corpului electoral — ceeace va aduce maximul său de conrupție, — dominația băncilor sau a marilor deținători de capitaluri în politica partidelor infeudate lor, crearea marilor electori cu interese limitate care veșnic se vor opune oricărei legiuiri cu caracter de utilitate generală, și înfârșit, debandadă și jaf în averea statului într'o măsură încă necunoscută până astăzi. Iată câteva din consecințele fatale ale acestui ultim aspect al unui regim, care astăzi își dă duhul răpus de propriile sale plăgi.

Privind însă problema prin prisma interesului național consecințele fărâmițării marilor partide apar și mai grave. Bineînțeles că această preocupare nu interesează și nu poate fi însușită de nici una din grupările democratice întrucât „naționalismul" a încetat de mult să mai fie o problemă în viață și programul partidelor rămânând o simplă firmă.

Aceia cari vor profita de actuala stare vor fi tocmai inamicii naționalismului. Și în general dușmanii statului: minoritarii și evreii. Minoritarii trebuesc împărțiți în două categorii: cei cari urmăresc deslipirea de statul românesc actual și cari vor realipirea lor țărilor de origină — ungurii, bulgarii și de curând de când se agită ideea Ucrainei și ucrainenii — și cei din a doua categorie, cei cari luptă pentru mărirea libertăților și privilegiilor pe cari le posedă: sașii și evreii. Desigur prima categorie apare ca cea mai periculoasă. La fel de periculoși sunt însă și evreii cari pe lângă simpatiile lor comuniste dețin importanții pioni ai democrației: presa, băncile și comerțul.

Minoritățile sunt grupate la noi în masse compacte ceeace le dă putința să obțină majorități absolute în câteva județe. In afară de aceasta sunt unitare și omogene în mâna conducătorilor. Partidele mari cari au guvernat până astăzi le-au solicitat și le-au menajat întotdeauna concursul. Cu atât mai mult cu cât forța lor în massă scădea. Dar minoritățile aveau de ales multă vreme între două partide mari. Alegerea lor era deci relativ limitată și condițiile lor de cartelare și ele cu posibilități limitate. Astăzi însă prin înmulțirea grupărilor cari le solicită posturile puterea lor crește enorm. De aceea și condițiile lor vor fi mult mai grele pentru că știu că partidele sunt *obligate* să le accepte, naturile lor fiind o condiție capitală pentru existența micilor organisme. Politica minoritară, tendințele lor naționaliste, lupta pentru păstrarea caracterului lor etnic vor fi toate mult mai libere și mai curagioase. Nevoia voturilor va forța poate pe unele dintre partide, chiar dintre cele cu „național" în firmă, să le susție, fapt ce desigur le va întări curajul în acțiunea lor destructivă și va mări pericolul lor.

Afară de aceasta în administrație, în industrie, penetrația minoritarilor va fi tot mai avantajată din acelaș interes electoral. In acapararea bogățiilor naționale — sub forma diferitelor concesiuni și monopoluri — aceleași urmări nefaste cu atât mai ușor cu cât terenul este jumătate câștigat.

In această luptă a exproprierii capitalurilor și energiilor românești minoritarii își dau mâna cu evreii aducând ca în Maramureș sau în multe din regiunile industriale și petrolifere desființarea elementului românesc.

Dar lupta electorală, menținerea cadrelor, propaganda și tipăriturile fac ca partidele să aibă o nevoie imperioasă de capitaluri. La noi ca în toate democrațiile de pretutindeni se cheltuesc sume fabuloase în timpul alegerilor. Banii aceștia nu pot fi furnizați de cât de cei care-i au și cărora le prisosește. Marile grupări bancare sau cartelurile de industrii. La noi în țară, toate în mâna minoritarilor și mai ales în mâna evreilor. Odinioară marile partide — cel liberal în special — aveau oarecare resurse proprii. Anumite bănci susținute și menajate de partid în timpul lungilor dictaturi brătieniste în rândul lor serveau partidului în caz de nevoie. Astăzi însă puternicul și unitarul partid liberal s'a fărâmițat și el iar instituțiunile bancare controlate de partid au sucombat fie sub loviturile național-țărăniste, fie prin faptul că majoritatea deponenților acestor bănci — orășenii sau micii burghezi — au sărăcit.

Daceea procurarea de capitaluri este continua preocupare a tuturor partidelor actuale fără deosebire.

Până acum doi ani — până la restaurare — capitalurile aveau de ales între două sau maximum trei grupări politice. Astăzi pot alege între douăzeci. Mărindu-se atât de mult numărul solicitatorilor, bineînțeles că pretențiunile și condițiile deținătorilor de capitaluri vor fi tot mai grele, pentrucă aceștia știu că în lupta cea aprigă cu atâția concurenți, oricare dintre micile grupări este obligată să le accepte. Deci controlul și inflația lor în politica țării vor crește tot mai mult și astfel întreaga noastră viață de stat va fi regizată de cei câțiva magnați ai industriei și băncilor.

In primul rând acești deținători de capitaluri — de altfel ca orice buni negustori — vor căuta să câștige, pentrucă în mentalitatea lor totul se reduce la o afacere. In caz de nevoe ei pot face și presiuni întrucât au la îndemână cea mai puternică armă — presa! Impunând o anumită politică economică și vamală echipelor dela conducere — o politică de interes redus — vor contribui la menținerea prețurilor ridicate spre năpasta claselor sărace, iar îmbogățirea crescândă a câtorva magnați cât și imposibilitatea guvernelor infeudate lor de a interveni în conflictele de muncă va mări la maxim conflictul între capital și muncă — origina tuturor răsturnărilor sociale.

In al doilea rând ceeace trebue luat în considerație în situația actuală este faptul că toate capitalurile sunt în mâna străinilor. Minoritari dar mai ales evrei. Aceștia își vor sprijini în toate chipurile coreligionarii întrucât e prea bine cunoscută coeziunea lor. Libertățile evreilor vor fi tot mai mari, iar promovarea lor la posturile de conducere nu va mai cunoaște nici o stavilă. Microbul semănat în aceste condițiuni va atinge maximul de virulență. Urmările se cunosc cu atât mai mult cu cât încurajarea și protecția semeților înseamnă încurajarea și protecția comunismului.

Dar pacostea domniei străinilor va fi alarma care va redeștepta energiile naționale cu atât mai mult cu cât — în afară de câțiva politiciani — toți cei cari până astăzi se arătau indiferenți aspirațiilor naționaliste tocmai datorită faptului că nu erau direct loviți, se vor alătura forțat în fața pericolului comun. Fapt ce va contribui automat la declanșarea revoluției naționale și la instaurarea statului autoritar.

Scizipartitatea marilor grupări apare ca o fază finală și logică în viața organismului democratic. O ultimă fază care prin consecințele sale, care prin acțiunea sa aduce firesc reacțiunea energică și salvatoare a forțelor vii ale unei societăți amenințate în însăși existența sa.

O reacțiune firească și, pentru ochiul experimentat — prevăzută.

Fatal că regimul actual se va apăra, va căuta — având încă forța executivă sub ordine — să zdrobească mișcările naționaliste. Cu atât mai mult cu cât adevărații conducători ai democrației actuale — ocultții — vor fi ei cei dintâi loviți.

Vor cădea mulți și se vor jertfi mulți. Dar revoluția constructivă a naționalismului va triumfa tocmai fiindcă se ridică contra unei minorități arbitrare și tocmai fiindcă s'a dovedit capabilă de-a satisface toate aspirațiile colectivității. Peste tot una a cucerit puterea.

Ioan Victor Vojen

Răfuieli

Sacrificarea lui Socor

Pușcăriașul EMIL SOCOR trece iarăși printr'o fază critică a carierei sale. Dela condamnarea la muncă silnică pentru trădare de patrie, n'a mai îndurat clipe mai grele ca astăzi.

Conducătorii trustului „Adevărul"—„Dimineața", erau de mult mâniați pe Emil Socor pentru independența pe care și-o arogase. Dacă totuși îl mențineau, faptul se datora eternei perfidii semite. Emil Socor era un fel de paratrăznet pentru „Adevărul" și „Dimineața".

Ura acumulată de tot ceeace simte românește împotriva trustului semit, se spărgea în capul trădătorului, al cărui trecut încărcat, devenea o țintă pentru toate atacurile, dar în acelaș timp un scut pentru trustul semit. Atacurile deviau dela „Adevărul" și „Dimineața" la Emil Socor.

In cursul lunei Iulie, acest Socor a avut un conflict cu administratorul MARCOVICI, cu deosebire apreciat de către conducătorii trustului, pentru aptitudinile sale financiare, pe tema dărei afară a unui funcționar de către „directorul" Socor.

Marcovici, sigur pe sprijinul potentaților din fruntea trustului, s'a retras dela administrație și în acelaș timp a telegrafiat lui Graur și Pauker, cari se aflau la „cură" în străinătate.

Ambii stăpâni au sosit alarmați și au hotărît darea afară al lui Socor. Se și fixase data de 15 Septembrie când trebuia să i se dea un „banchet de adio" și câteva milioane pentru a renunța la orice pretențiuni.

Pentru postul de director a fost vorba la început de d. Tudor Teodorescu-Braniște, a cărui spinare de cauciuc e foarte iubită de d-nii Graur și Pauker.

Pe urmă s'a renunțat și a fost chemat dela Paris „socialistul" LABIN, omul de încredere al „Alianței israelite". Cel care iscălește cu J. în „Adevărul" toate pamfletele ostile mișcărilor naționaliste din toate țările lumei.

Socor a izbutit însă un tur de forță. Și-a îmbunat pentru moment stăpânii, a cerut iertare lui Marcovici și deocamdată rămâne.

D. Labin a plecat zilele trecute la Paris.

Cât timp va dura Socor? După informatiile noastre nu prea mult. Sacrificarea lui e o chestie de luni, dacă nu de săptămâni.

Trustul evreesc e în căutarea unui nou paratrăznet.

Ce trădător se mai prezintă?

Sadoveanu la Georgiști

Partidul tânărului și ultimului descendent al Brătienilor, e vorba de d. George Brătianu, e dubios și prin tendințe, și prin doctrină, și prin atitudine. Intrarea d-lui Mihail Sadoveanu în juna organizație liberală nu contribue la risipirea îndoelii care planează asupra ei.

Ce câștigă d. George Brătianu din adeziunea masivului mason Mihail Sadoveanu? Prestigiu? Autoritate? Capacitate?

Nu!

Masonerie da!

Obezul profet mason de la Iași și humoristicul „esoterist" din coloanele „Adevărului Literar" n'a venit degeaba la d George Brătianu.

Infrânt în câmpul lojilor de Bestia unită Pangalului esoteristul de la Iași adulmecă revanșa. Și pentrucă nădăjduește ca tânărul Brătianu să se așeze curând la ospățul puterii, crede că prin intermediul aparatului guvernamental își va înfrânge adversarii.

D-le Brătianu, d-le Brătianu devii trambulină masonică pentru obezi saltimbanci ai intrigei și ai judaismului!

Tot cazul Barnowski

Notița noastră asupra cazului Barnowsky, publicată în numărul trecut al „Axei", a băgat în sperieți pe toți Scarlații, Frozii, Leny Calerile și Barmowskyi teatrului Maria Ventura.

Premiera de Sâmbătă seara s'a jucat sub protecția unui batalion de jandarmi, implorat de Scarlat Froda dela d. Gabriel Marinescu, de teama „turburărilor" pe care le-am fi pus la cale noi, aci la „Axa".

Să se liniștească mizerabilii jidovi de la teatrul Ventura. Noi n'avem obiceiul să ațâțăm scandaluri. Pentrucă le socotim inutile.

La momentul oportun Scarlat Froda și ai săi vor simți o mână grea de fier scoțându-i pentru totdeauna din viața culturală românească pe care o infectează. Dar momentul acela n'a sosit încă.

Deocamdată ținem să protestăm cu toată hotărîrea împotriva faptului că cele 5 milioane pe care statul român le acordă subvenție teatrului Ventura — pentrucă d-na Maria Ventura e de treizeci de ani „favorita" d-lui Paul Boncour și guvernele noastre țin să-și asigure pe această cale abjectă grațiile consularului personaj francez — se cheltuesc de evreul Froda pentru a oploși în București pe evreul Barnowsky izgonit de la Berlin.

Românii sunt hotărîți să nu mai suporte colonizarea semită.

Evreul Froda să ia aminte! Să știe că multă vreme nu vom mai tolera prezența unui mizerabil jidov, în fruntea unui teatru gras subvenționat de contribuabilul român.

Pentru „Apărarea Națională"

Dela o vreme încoace, câteceva din cuprinsul revistei noastre, este remarcat, cu o regularitate obsedantă, de o foae care din cauza păturei de cititori căreia se adresează se deosebește și ca fond și ca formă de revista noastră. Este vorba de „Apărarea Națională", mai explicit de organul central al cerebralității cuziste. In ultimul număr un oarecare Mucichescu-Tunari, se căsnește să replice unor acuzații precise aduse de revista noastră, Lancului. E inutil să polemizăm cu toți analfabeții. Pe domnul Mucichescu-Tunari îl rugăm să ne răspundă scurt:

I. A fost d. George Cuza mason, în momentul în care organizația Lancului, ducea o înverșunată campanie anti-masonică?

II. Nu constituia acest fapt o felonie față de camarazii angajați în lupta anti-masonică.

III. Este sau nu adevărat că întreaga familie a venerabilului și bătrânului luptător A. C. Cuza a fost sau este masonă?

Ne referim la d. Gh. Cuza și la cumnații săi domnii Radu și Șerban Flondor.

IV. Este sau nu adevărat că mentalitatea și practicile masonice domină și acum L. A. N. C.?

V. Cum explică domnia-sa altfel, decât prin dominația mentalității masonice, sistematica boicotare a domnului Dr. V. Trifu și a tuturor prietenilor săi, îndepărtarea sa dela președinția tineretului cuzist și ostilitatea pe care cei trei cavaleri ai domnului Gh. Cuza — numim: Diaconul Mozăceni, advocatul I. V. Emilian și însuși Mucichescu-Tunari, o arată valorosului luptător antimason.

VI. Este sau nu adevărat că d. Gh. Cuza a dezavuat în parlament pe d. Dr. Trifu a doua zi, după ce atacase masoneria și pe domnii Pangal și Ion Peretz?

La aceste întrebări așteptăm răspunsurile precise, ale tânărului Mucichescu-Tunari.

Altă polemică în afară de aceia bazată pe fapte precise nu înțelegem să ducem cu d. Mucichescu.

Fascismul d-lui Mihalache

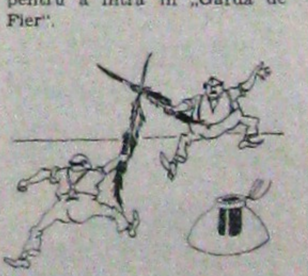
Imbroglioul nostru politic a fost întrerupt săptămâna aceasta de un intermezzo tragicomic. D. Ion Mihalache s'a apucat să teoretizeze. Și, ori de câte ori teoretizează d. Mihalache, comicul bate la ușă.

De această dată, comedia d-lui Ion Mihalache, a avut o accentuată notă tragică. Tragică nu numai pentru d-sa, ci și pentru biata țară încăpută atât amar de vreme în mâna unor oameni totalmente neserioși.

Răgazul opoziției a permis fostului ministru al agriculturii, să viziteze temeinic țările occidentului european. Și această vizită a avut darul să-l schimbe cu totul pe d. Mihalache.

Plecat democrat și membru al ligei pentru protecția animalelor, d. Mihalache s'a întors... fascist.

D-sa proclamă necesitatea întărirei executivului, cere guvernarea de durată, aruncă ideia Senatului corporativ. Mai rămâne să devină și antisemit pentru a intra în „Garda de Fier".

Dar dacă orice convertire e onorabilă, când e sinceră, și dacă schimbarea la față a d-lui Mihalache merită să fie lăudată, totuși, discursul dela Câmpulung pune — în mod logic — capăt carierei sale politice.

Un om care a jucat în politică rolul pe care l-a jucat d. Ion Mihalache, nu poate veni cu inima ușoară să declare:

— „Am greșit! Imi pare rău! Hai s'o luăm dela 'nceput!".

D. Ion Mihalache este unul din principalii responsabili ai situației de astăzi. Este omul care a dus țara pe căile democrației antinaționale.

Cincisprezece ani de carieră politică, cincisprezece ani de păcătuire împotriva intereselor țării, nu se șterg cu buretele.

D. Ion Mihalache s'a pocăit? Onoare lui! Dar acum n'are decât un singur lucru de făcut, să părăsească scena.

„Fascismul" românesc îl vor realiza alții! Oamenii noui, oamenii curați, oamenii care nu poartă în cârcă păcate grele de cincisprezece ani. D. Ion Mihalache îi poate privi nostalgic, îi poate încuraja de departe, dar nu-i poate ajuta, nici întovărăși în primul plan al lumii noui.

Greșelile se plătesc în politică. D. Mihalache și le recunoaște, acum trebue să le și plătească.

Licheaua roșie

Ați ghicit! E prietenul nostru Petre Pandrea, fost Petre Marcu, fost Petre Marcu Balș, fost comunist, fost ortodox, fost naționalist, fost crin alb, fost iar comunist, astăzi național-țărănist-comunist și perpetuu sugaci al statului român.

Sugaciul de pe la toate ministerele, omul pe care Virgil Madgearu îl plătește disprețuindu-l, imundul „gigolo" al visteriei acestui popor secătuit își varsă cotidian balele urii neputincioase asupra măreții revoluții naționale săvârșite în Germania.

Pentru arginții „Adevărului", Petre Pandrea pe prostituează cum s'a mai prostituat de atâtea ori. Ori de câte ori timpanul său de lichea a înregistrat muzica delicioasă a metalului sau foșnitul voluptuos al bancnotelor.

Dar ceiace-i scandalos și intolerabil, este că licheaua roșie a stat trei luni de zile la Berlin pe banii tezaurului românesc, pentruca acum să împroaște cu noroi național-socialismului. Iar germanii știu că licheaua roșie e „personaj" guvernamental, și trag implicit concluzii defavorabile pentru relațiile româno-germane.

Iată cum se compromite țara de toate lichelele intrate pe sub pielea excelențelor național-țărăniste, dar rămase în sufletul lor comuniste și mai presus de toate... lichele.

Muncitorimea și partidele marxiste

(Urmare din pag. 1-a)

reselor muncitorimei de peste tot. Dela început Rusia sovietică a angajat un răsboi surd cu toate celelalte state prin toate mijloacele posibile și pe toate planurile.

In urma victoriei din Rusia s'au creiat organisme politice similare în toate statele, sub numele de partide comuniste. Aceste partide punându-se în afară de forma de stat existentă, având deci o atitudine net revoluționară, sunt organizate clandestin depinzând direct de internaționala III-a care își are sediul la Moscova. Muncitorimea diverselor națiuni este captată și îndemnată la luptă în numele internaționalismului aducător de eternă fericire, prin crearea unei Uniuni de soviete socialiste universale.

Vom căuta să arătăm, pe de oparte erezia temei comuniste și pe de altă parte minciuna conștientă a Rusiei sovietice, atunci când afirmă posibilitatea realizărei acestei internaționale.

Vom începe prin a reaminti istorica ciocnire Stalin-Trotzki, din care primul, om de realități a ieșit învingător.

Conflictul s'a angajat pe tema realizării socialismului.

Trotzki susține că această realizare este posibilă prin pregătirea și declanșarea revoluției mondiale.

Stalin, reprezentantul punctului de vedere advers, acela al realizării socialismului posibile într'un singur stat, devine prin înfrângerea lui Trotzki conducătorul efectiv al Rusiei Sovietice.

Din victoria lui putem desprinde următorul fapt: internaționalismul nu poate exista decât conceptual, neavând un conținut real și în momentul în care cineva, fascinat de acest principiu, încearcă să-l realizeze, realitatea națională apare imediat.

Nu vom discuta aci rezultatele la care a ajuns comunismul în Rusia Sovietică, întrucât toate informațiile pe care le avem, nu pot avea, din cauza originei lor, garanția perfectei obiectivități. Putem însă afirma totala lipsă de conținut real al internaționalismului moscovit.

Bolșevicii cunosc acest lucru: toată politica lui Stalin este determinată în acest sens, totuși, proletariatele naționale sunt metodic și permanent induse în eroare și împinse la luptă și jertfe, pe care le vom arăta mai jos, în numele acestei mincinoase parole, de către niște oameni cari mint, având conștiința minciunii lor.

Să vedem care sunt foloasele pe care le are muncitorimea încadrată în diversele partide comuniste, dirijate de Moscova, și servind interesele nu de clasă, ci de stat, ale Rusiei Sovietice?

In primul rând, sindicatele partidelor comuniste din toate țările, departe de a lupta pentru revendicările materiale ale membrilor, le impun acestora cotizații destul de ridicate, cu scopul de a crea fonduri bănești necesare pregătirei revoluției mondiale.

In al doilea rând, atunci când interesele nu ale muncitorimei mondiale, nici măcar ale proletariatului rus, ci ale statului sovietic, care este cu totul altceva, impun turburări pentru a creia dificultăți altor state, proletariatele naționale respective, încadrate în partide de comuniști, sunt scoase în stradă din ordinul Moscovei, și expuse mitralierei. Lozinca principală a comuniștilor este „lupta contra fascismului", iar pe de altă parte, primul stat muncitoresc din lume, Rusia Sovietică, face toate sforțările pentru a încheia un pact de amiciție cu primul stat fascist, Italia mussoliniană.

Muncitorimea este trimeasă la moarte de Moscova, în numele luptei contra burgheziei, în timp ce aceeaș Moscovă dansează în politica externă cot la cot cu cea mai burgheză țară din Europa, Franța, pregătind o strălucită primire domnului Pierre Cot, reprezentantul „imfamului" imperialism capitalist. Muncitorimei diverselor națiuni, i se impun jertfe, în numele internaționalei proletare, când în realitate, aceste jertfe, nu servesc decât interesele net naționale, ale statului sovietic.

Iată cum celălalt partid marxist, partidul comunist, prin felonie și minciună, a deziluzionat massele muncitorești. Muncitorimea, cu interesele ei nesatisfăcute, trădată de marxiști, își caută o nouă orientare, pe care vom încerca s'o definim într'un viitor articol.

Virgil Rădulescu.

Tipografia ziarului „UNIVERSUL" Str. Brezoianu 23-25